

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**ЗВІТ
про діяльність Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого
за 2021 рік**

Харків – 2021

ЗМІСТ

1. Вступ	3
2. Виконання положень статуту університету	6
3. Виконання стратегії розвитку університету у 2021 році	7
4. Кадрове забезпечення освітнього процесу і науково-дослідної роботи	10
5. Підготовка фахівців	11
5.1. Контингент здобувачів за освітньо-професійними програмами, за формами навчання	12
5.2. Перелік спеціальностей та освітньо-професійних програм	13
5.3. Академічна мобільність	14
5.4. Підготовка докторів філософії і докторів наук за спеціальностями й освітньо-науковими програмами	16
5.5. Підготовка іноземних студентів	18
5.6. Практична підготовка фахівців. Підвищення кваліфікації	19
5.7. Успішність здобувачів і випуск фахівців	20
5.8. Прийом на навчання	26
6. Інституційні механізми забезпечення якості освітньої діяльності	27
7. Навчально-методична робота. Навчально-методичне забезпечення освітньо-професійних програм	29
8. Наукова робота й інноваційна діяльність	34
8.1. Законодавча робота, співробітництво з органами державної влади й охорони правопорядку	34
8.2. Видавнича, інформаційна й редакційна діяльність	35
8.3. Наукові заходи	37
8.4. Діяльність науково-дослідницького сектору	40
8.5. Інноваційна діяльність у межах роботи науково-дослідницького сектора	42
8.6. Діяльність науково-освітніх центрів	46
8.7. Атестація наукових кадрів	50
8.8. Наукова діяльність молодих учених і студентів	51
9. Міжнародна діяльність	54
9.1. Участь у міжнародних освітніх програмах та правових конкурсах	54
9.2. Проведення Харківського міжнародного юридичного форуму	60
9.3. Підписання договорів про співпрацю із закордонними університетами та організаціями	63
10. Фінансова й господарська діяльність	64
11. Соціальний захист, умови праці і навчання, відпочинок й оздоровлення	65
12. Академічна доброчесність	67
13. Наукова бібліотека	69
13.1. Комплектування бібліотечних фондів, формування електронних ресурсів та баз даних	69
13.2. Бібліометрична підтримка публікаційної активності учених Університету	72
13.3. Культурно-просвітницька діяльність	73
14. Юридична клініка	76
15. Спортивна робота та культурно-естетичне виховання студентів	81
15.1. Спортивна робота	81
15.2. Культурно-естетичне виховання студентів	83
16. Діяльність центру рекрутингу, маркетингу та комунікацій	84

1. ВСТУП

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого (далі – Університет) проводить свою діяльність відповідно до чинного законодавства України, зокрема, Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», актів Президента України, Кабінету Міністрів України, наказів і розпоряджень Міністерства освіти і науки України, Статуту університету, Колективного договору, рішень Конференції трудового колективу, вченої ради, інших нормативно-правових актів.

Протягом звітного періоду робота в Університеті передусім була спрямована на збереження здоров'я членів трудового колективу і студентства, запобігання поширенню коронавірусного захворювання, забезпечення високої ефективності і стабільності статутної діяльності вишу, головним напрямком якої є підготовка професійних фахівців-правників із високим рівнем освіти, виконання державного замовлення, договірних зобов'язань та інших завдань.

Наполегливість усього колективу, бажання досягти поставлених цілей сприяли тому, що багато років поспіль наш Університет – один із найавторитетніших закладів вищої освіти України, визнаний центр підготовки високопрофесійних юристів для різних сфер юридичної практики, в якому проводиться ґрунтовна науково-дослідна робота як з фундаментальних, так і прикладних проблем і який має науково-педагогічний потенціал, потужні наукові школи, розвинену інфраструктуру, сучасну матеріальну базу, широкі міжнародні зв'язки, забезпечує функціонування й інноваційний розвиток освіти, підвищення її якості й доступності, а також прагне інтеграції в європейський освітній простір зі збереженням національних досягнень і традицій. У ньому постійно удосконалюється структура, послідовно модернізується організація освітньої діяльності, розширюються її практична спрямованість і спеціалізація, відкриваються нові спеціальності, запроваджуються надсучасні інформаційні технології.

Підтвердженням визнання авторитету й наукового потенціалу Університету є візити до вишу високих державних посадовців і діячів України і зарубіжних країн, народних депутатів, провідних вчених світу. Так, 8 жовтня до нашої alma mater завітала Голова Вищого антикорупційного суду Олена Танасевич, яка прочитала лекцію на тему «Цивільна конфіскація як засіб протидії корупції»; 23 листопада 2021 року проведено засідання комітету з питань правоохоронної діяльності Верховної Ради України, в якому взяли участь народні депутати України, керівництво області й міста, керівники правоохоронних органів. Знаковою подією стало й те, що Університет вперше виступив

платформою для проведення щорічної міжнародної виставки «Освіта Харківщині – 2021», яка відбулася 24–25 листопада. Крім того, 23 вересня на урочистому засіданні вченої ради диплом і мантию почесного доктора Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого було вручено судді Європейського суду з прав людини від Португалії професору Католицького університету (Лісабон) Пауло Пінте де Альбукерке.

Заслугує на окрему увагу й те, що для абітурієнтів у цьому році запрацювала Служба підтримки абітурієнта, проводилися Дні відкритих дверей в онлайн-режимі, організовані курси підготовки до ЗНО, проведена інтерактивна гра для школярів «Що? Де? Коли?» і інтерактивна профорієнтаційна квест-екскурсія (онлайн), яка зібрала учнів із 9 областей України. До того ж наш виш приєднався до Єдиного державного порталу електронних послуг «Дія». Показовим і важливим є й те, що Державне бюро розслідувань, Національне антикорупційне бюро, Вищий антикорупційний суд, Агентство з розшуку та менеджменту активів оголосили конкурс для студентів 4 курсу, які бажають пройти виробничу практику в їх відомствах. Вказане зайвий раз підтверджує й той факт, що упродовж багатьох років обсяг знань і ділові якості випускників Університету були і залишаються своєрідним еталоном підготовки фахівців у сфері юриспруденції. Не випадково й цілком закономірно, за оприлюдненими підсумками цьогорічного рейтингу «Вибір клієнта. ТОП-100 найкращих юристів України», тріумфаторами стали 15 наших випускників.

Упродовж 2021 року, як і в попередні роки, велася й науково-дослідна робота з фундаментальних і прикладних проблем правознавства. Вчені Університету брали активну участь у національних, регіональних і міжнародних науково-дослідних програмах і проєктах. Крім того, організовувалися міжнародні, республіканські й регіональні науково-практичні конференції, «круглі столи», семінари, найважливішим серед них став V Харківський міжнародний юридичний форум, проведений наприкінці вересня 2021 року. На жаль, для попередження поширення COVID-19 Форум відбувався із запровадженням обмежувальних заходів, тобто поєднувалися очний і заочний (із використанням відеоінструменту ZOOM) формати панельних дискусій і сателітних заходів. Щоправда, завдяки цьому інші учасники отримали змогу дивитися трансляцію онлайн. На знак визнання значущості події Президент України надіслав привітання учасникам.

Університет має багато й інших наукових досягнень. Так, відразу два наші проєкти здобули перемогу в конкурсі проєктів Жана Моне в межах програми «Еразмус+»; нам надано безкоштовний доступ до бази даних *Science Direct* компанії

Elsevier; ми виступили співорганізатором першої в Україні школи перехідного правосуддя; Європейське виконавче агентство з питань освіти і культури офіційно схвалило фінальний звіт проєкту «Європейське право прав людини для університетів України і Молдови»; команда Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого другий рік поспіль вийшла у фінал і посіла друге місце на Національних раундах одного з найпрестижніших мут-кортів у сфері міжнародного права – Конкурсі імені Філіпа Джессапа (Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition); команда студентів Університету здобула абсолютну перемогу на міжнародних змаганнях для студентських команд університетів зі всього світу з ексклюзивним фокусом на веденні перехресного допиту в міжнародному комерційному арбітражі – *Cross Examination Moot*. Рада молодих вчених провела онлайн-лекторіум для студентів Харківщини.

Надихає й додає впевненості в майбутньому й те, що нині в Університеті сформувалися авторитетні правові наукові школи, відомі в Україні та за її межами, ефективно працюють аспірантура і докторантура, створено необхідні умови для підготовки дисертацій за всіма юридичними спеціальностями.

Як і в попередні роки, до науковців Університету постійно зверталися найвищі державні інституції: Верховна Рада України, Офіс Президента, Кабінет Міністрів України. Крім того, учені плідно співпрацювали з відповідними комісіями й комітетами Верховної Ради України при оновленні й вдосконаленні вітчизняного законодавства. Багато науковців нашого закладу виконували функції консультантів або членів консультативних рад Верховного Суду, Генеральної прокуратури, Міністерства внутрішніх справ та інших міністерств і відомств, співпрацювали з органами місцевого самоврядування.

Зміцнювалися творчі зв'язки Університету з юридичними ЗВО і провідними центрами юридичної науки України й зарубіжжя. Зокрема, налагоджено співпрацю із закладами освіти Австрії, Великої Британії, Франції, Ірландії, Литви, Естонії, Латвії, Німеччини, Норвегії, США, Швеції, Словенії, Хорватії тощо. На основі вже досягнутих домовленостей Університетом нині реалізуються програми ступеневої й кредитної мобільності студентів, здійснюється обмін викладачами. Крім того, наша alma mater працює за спільними магістерськими програмами, що дозволяє випускникам отримати одночасно ступінь магістра нашого й закордонного вишів.

Університет є учасником спільних європейських проєктів, членом багатьох міжнародних освітніх організацій і об'єднань, серед яких Європейська асоціація

університетів (EUA), Європейська асоціація юридичних факультетів (ELFA) та ін. Цьогоріч підписано Меморандум про співробітництво із Глобальним договором ООН.

В Університеті створена належна база для організації навчально-виховного процесу, науково-дослідної роботи, сучасні житлові і побутові умови для студентів і професорсько-викладацького складу. Матеріальна база Університету складається з 20 навчальних корпусів, 16 гуртожитків, Палацу студентів, навчально-бібліотечного комплексу, спортивних, культурно-розважальних та лікувально-оздоровчих комплексів, адміністративно-господарських будівель, що розташовані у містах Харкові та Полтаві.

Багато зусиль докладається до забезпечення належних умов для творчої праці й повноцінного відпочинку, всебічного розвитку особистості майбутніх фахівців, їх патріотичного, естетичного виховання і розвитку спорту.

Особлива увага в Університеті приділяється реалізації молодіжної політики, розвитку студентського самоврядування, поглибленню взаємодії ректорату з його органами, створенню умов для його діяльності, розширенню прав і можливостей студентства в управлінні Університетом, що впливає на підвищення активності і відповідальності молоді, ролі студентського самоврядування в навчально-виховному процесі.

2. ВИКОНАННЯ ПОЛОЖЕНЬ СТАТУТУ УНІВЕРСИТЕТУ

Протягом звітнього періоду було забезпечено виконання положень Статуту Університету, зокрема, щодо дотримання вимог законодавства про мови, функціонування керівних і робочих органів Університету, призначення й звільнення керівників структурних підрозділів, обрання на вакантні посади науково-педагогічних працівників, гарантування й захисту прав здобувачів вищої освіти, забезпечення громадського контролю за діяльністю Університету тощо.

Так, 5 липня 2021 року наказом ректора № 203 затверджено новий склад вченої ради Університету, до якої за квотним принципом на підставі прямих виборів увійшли представники студентської громади і структурних підрозділів вишу. На засіданні вченої ради таємним голосуванням ректора Університету, професора А. Гетьмана обрано її головою.

Як передбачено Статутом, 11 червня 2021 року відбулося засідання конференції трудового колективу Університету, на якій затверджено звіт «Про виконання умов Колективного договору між ректором і профспілковим комітетом

первинної профспілкової організації Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого на 2016–2020 роки» і погоджена нова редакція Статуту Університету.

3. ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ У 2021 РОЦІ

На виконання Стратегічного плану розвитку Університету на 2018–2024 роки, затвердженого вченою радою Університету (протокол № 10 від 23 червня 2018 р.), було зроблено наступне:

- затверджено новий склад Наглядової ради, до якої увійшли провідні практики, судді й науковці – випускники нашого Університету (серед них троє працюють у закордонних адвокатських об'єднаннях і провідних закладах вищої освіти). Рада на перших двох засіданнях визначила основні траєкторії діяльності. На особливу увагу заслуговують такі, як започаткування інноваційних освітніх програм за участі випускників Університету, створення кафедри «Практичне право», залучення випускників до профорієнтаційної діяльності, вироблення стратегії оптимального використання матеріально-технічної бази тощо;

- розширено співпрацю зі студентськими формуваннями щодо підтримки студентських ініціатив; активізації спільної роботи вченої ради, ректорату, деканатів, кафедр Університету з органами студентського самоврядування з таких питань, як оптимізація навчального процесу; зміцнення навчальної дисципліни, належне виконання студентами своїх обов'язків; сприяння навчальній, науковій і творчій діяльності студентів тощо;

- активізовано роботу із підготовки молодих кадрів – кандидатів (докторів філософії) і докторів наук для потреб Університету, залучення молодих науковців до управління Університетом, надається їм допомога задля сприяння й забезпечення успіху;

- значно розширено перелік баз для підвищення кваліфікації (стажування) науково-педагогічних співробітників, а також враховано диференційовані форми такого стажування із використанням дистанційних методів опанування матеріалу;

- продовжено роботу щодо пошуку баз практики (стажування) й організації практики (стажування для студентів четвертого курсу бакалавріату і першого курсу магістратури), у тому числі і серед вищих органів влади (особливо слід відзначити залучення до практики таких органів, як Вищий антикорупційний суд, Державне бюро розслідувань України, Агенція з розшуку та менеджменту активів);

- забезпечено впровадження інноваційних освітньо-професійних програм бакалавра і магістра. Зокрема, цього року відбулася профілізація магістерської підготовки шляхом запровадження дев'яти майнорів у межах освітньо-професійної програми «Право»;

- введено новий рівень управління внутрішньою системою забезпечення якості освіти в Університеті. Із цією метою створено Центр внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, першочерговим завданням якого стало гарантування нормативного, організаційного й методичного супроводу складових системи забезпечення якості;

- здійснено моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм. У цьому році на задоволення запитів абітурієнтів і ключових стейкхолдерів здійснено набір на англomовну бакалаврську програму «Міжнародне право»;

- за рішенням вченої ради запроваджено чіткі критерії, правила і процедури рейтингового оцінювання навчальної, методичної, організаційної та наукової діяльності наукових і науково-педагогічних співробітників, що дає змогу проводити більш чітку, прогнозовану й ефективну кадрову політику;

- вдосконалено систему оцінювання якості робіт здобувачів вищої освіти, крім того, тестуються нові форми підсумкового контролю знань студентів;

- проведено роботу з вдосконалення механізмів самооцінки і самоконтролю здобувачів вищої освіти;

- модернізовано інституційну мережу студентського омбудсмана, спрощено механізм залучення його представників до діяльності робочих органів, що забезпечують контроль якості навчання і дотримання вимог університетської етики;

- з метою підвищення рівня інтернаціоналізації наукових досліджень, участі у грантових програмах, створення інноваційних освітніх продуктів організовано Центр права, етики та цифрових технологій, а також Центр досліджень правових проблем перехідного правосуддя, які активно функціонують, а серед їх основних завдань проведення експертної, аналітичної, проєктної та методичної діяльності у сферах новітніх технологій і права, а також міжнародного гуманітарного права й перехідного правосуддя;

- створено умови для активізації діяльності з участі Університету в міжнародних проєктах наукового співробітництва, з цією метою створено Центр підтримки проєктів і досліджень, до функціональних завдань якого входить надання експертної, аналітичної, інформаційної та технічної підтримки проєктної й дослідницької діяльності викладачів, аспірантів і студентів Університету;

- проведено роботу з виявлення талановитої молоді і спрямування зусиль на

створення умов для її успішної кар'єри у сфері науки та інновацій у подальшому з метою забезпечення розвитку інтелектуального потенціалу Університету. Звісно, залучення до наукової діяльності обдарованої студентської молоді стає можливим за рахунок виділення коштів державного, а також позабюджетного фінансування; удосконалення механізмів проведення студентських наукових конференцій, конкурсів, преміювання;

- проведено V Харківський міжнародний юридичний форум, учасниками якого стали представники 34 країн, що вчергове підтвердило статус Університету як закладу, здатного організовувати заходи міждержавного рівня.

Крім того:

- триває робота із залучення закордонних учених для спільних наукових досліджень і розробок, виступів і читання лекцій з перспективних проблемних напрямів розвитку юридичної науки;

- формується унікальний впізнаваний у світі бренд Університету, у тому числі шляхом просування власних інтернет-ресурсів і реклами, присутності на міжнародних освітніх заходах, у закордонних наукових виданнях тощо. Так, цього року запрацював оновлений сайт Університету (включаючи повноцінну англomовну версію), що значно покращило ідентифікування вишу, відкритість інформації про його діяльність, присутність в інтернет-просторі;

- активізується діяльність із залучення вчених вишу до участі в найбільш важливих програмах і проектах Європейської Комісії, Європейської асоціації університетів (*European University Association, EUA*); Європейської асоціації юридичних факультетів (*European Law Faculties Association, ELFA*), інших асоціацій та організацій за напрямками досліджень. Цього року Університет вперше в історії своєї діяльності виграв конкурс і отримав можливість реалізовувати відразу два проекти з напрямку Жана Моне в межах панєвропейської програми Ерасмус+;

- розширюється співробітництво зі стратегічними партнерами з метою досягнення лідируючих позицій на ринках основної та додаткової юридичної освіти, у сфері наукових досліджень і експертно-аналітичної діяльності. За звітний період підписано меморандуми з 15-ма закладами вищої освіти інших держав, заплановані й реалізуються освітні й наукові проекти у двосторонній колаборації;

- розпочата робота із входження Університету до міжнародної рейтингової системи QS за предметною сферою «Право. Юридичні студії», з цією метою вжито заходів із покращення публікаційної активності наукових і науково-педагогічних співробітників Університету у виданнях, що рецензуються в наукометричній базі даних *Scopus*, збільшення цитованості таких робіт (відмічаємо покращення h-індексу

в цілому по Університету на 7 позицій за рік), розширення переліку національних і закордонних партнерів з наукової та профорієнтаційної роботи;

- залучаються провідні міжнародні фахівці до проведення зовнішньої експертизи й аудитів наявних освітніх програм задля забезпечення якості освітньої діяльності відповідно до найвищих світових стандартів, а також підвищення ефективності управління Університетом;

- вживаються заходи із стимулювання й підтримки ініціатив студентів і викладачів щодо модернізації Університету, запровадження інноваційних проєктів у партнерстві з іноземними закладами освіти і науки;

- за допомогою команди Центру рекрутингу, маркетингу та комунікацій формується ефективна система рекрутингу абітурієнтів. Так, розроблено комплекс заходів із активізації роботи із закладами середньої освіти – партнерами Університету і профорієнтації абітурієнтів;

- побудовано універсальний спортивний майданчик;

- переобладнано колишні приміщення бібліотеки для потреб архіву Університету;

- розроблено проєкт та розпочато роботи з облаштування коворкінг-центру для студентів, що розташовано у головному корпусі Університету;

- відкрито оновлену залу судових засідань, оснащену сучасними технічними засобами для проведення заходів навчальних дисциплін для студентів, тренінгові курси, дебати, модельні засідання англійською мовою та ін.;

- забезпечується проведення громадського контролю (вчена рада, профспілки, самоврядування) за ефективністю розподілу й якістю виконання всіх статей кошторису Університету.

4. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ І НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

В Університеті працює 644 науково-педагогічних працівників, з них 134 доктори наук, 105 професорів, 470 кандидатів наук, 357 доцентів.

Безперебійність і послідовність навчального процесу забезпечують 38 кафедр. На сьогоднішній день 23 кафедри Університету на 100 % забезпечені викладачами з науковими ступенями. Постійно збільшується показник викладачів, які мають наукові ступені та вчені звання, нині він дорівнює 96%.

Зменшується й середній вік наших викладачів, сьогодні він становить 47 років.

Продовжується тенденція до збільшення кількості жінок у нашому колективі, зараз серед науково-педагогічних працівників 61 % складають жінки.

У звітному році Указом Президента України за значний особистий внесок у розвиток національної освіти, підготовку кваліфікованих фахівців, багаторічну плідну педагогічну діяльність та високий професіоналізм звання «Заслужений діяч науки і техніки України» присвоєно проректору з науково-педагогічної роботи та стратегічного розвитку, доктору юридичних наук, професору кафедри конституційного права України Юрію Барабашу та проректору з навчально-методичної роботи, доктору юридичних наук, професору кафедри трудового права Олегу Ярошенку.

Крім того, рішенням сесії Харківської міської ради звання «Почесний громадянин Харківської області» за вагомий особистий внесок у розвиток Харківської області, підвищення його всеукраїнського та міжнародного іміджу, присуджено доктору юридичних наук, професору кафедри кримінального права № 2 Миколі Панову.

За вагомий особистий внесок у розбудову правової держави, багаторічну плідну працю і високий професіоналізм Указом Президента України орден «За заслуги» II ступеня, вручено доктору юридичних наук, професору кафедри кримінального права № 1 Юрію Бауліну.

В Університеті працюють: 1 Герой України; 1 академік Національної академії наук України; 14 академіків і 20 членів-кореспондентів Національної академії правових наук України; 22 заслужені діячі науки і техніки України; 10 заслужених працівників освіти України; 11 заслужених юристів України; 3 народних артисти України; 5 заслужених працівників культури України; 7 заслужених артистів України; 14 лауреатів Державної премії України; 1 заслужений діяч мистецтв України.

5. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ

Підготовка фахівців у 2021 році здійснювалася інститутами Університету: Інститутом прокуратури та кримінальної юстиції, Слідчо-криміналістичним інститутом, Інститутом підготовки кадрів для органів юстиції України, Інститутом підготовки юридичних кадрів для СБУ, військово-юридичним інститутом, Полтавським юридичним інститутом; факультетами: господарсько-правовим, міжнародно-правовим, фінансово-правовим, адвокатури, а також Полтавським фаховим коледжем.

5.1. Контингент здобувачів за освітньо-професійними програмами, за формами навчання

Динаміка поповнення контингенту студентів у 2021 році була зумовлена низкою факторів. Йдеться насамперед про пандемію, яка змусила багатьох студентів змінити траєкторію навчання. Окремі з них вирішили не продовжувати навчання в магістратурі, інші – перейшли на заочну форму навчання.

Разом із тим динаміка залишається позитивною, про що, зокрема, свідчить і той факт, що за результатами моніторингу провадження господарської діяльності у сфері вищої освіти, здійсненого Державною службою якості освіти України у 2021 році, ступінь ризику в діяльності нашого Університету був зменшений з «високого» до «середнього»¹.

В Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого навчається **10437** осіб, з них:

за денною формою навчання

за освітнім рівнем «Бакалавр» – 6316 осіб, зокрема,

за бюджетом – 2082 особи

«Право» – 2017 осіб,

«Міжнародне право» – 53 особи,

«Економіка» – 12 осіб,

за контрактом – 4234 особи

«Право» – 3697 осіб,

«Міжнародне право» – 473 особи,

«Економіка» – 64 особи;

за освітнім рівнем «Магістр» – 1355 осіб, зокрема,

за бюджетом – 756 осіб,

«Право» – 750 осіб,

«Міжнародне право» – 3 особи,

«Економіка» – 3 особи,

за контрактом – 599 осіб,

«Право» – 570 осіб,

«Міжнародне право» – 16 осіб,

«Економіка» – 13 осіб;

за освітньо-науковим рівнем – 107 осіб, а саме

за бюджетом – 58 осіб,

¹ <http://osvita.ua/doc/files/news/844/84477/Stupeni-riziku-vishha-osvita-2021-1.pdf>

за контрактом – 49 осіб;

за заочною формою навчання

за освітнім рівнем «Бакалавр» – 1157 осіб, зокрема,

за контрактом – 1157 осіб

«Право» – 989 осіб,

«Міжнародне право» – 121 особа,

«Економіка» – 47 осіб,

за освітнім рівнем «Магістр» – 1324 особи,

за контрактом – 1324 особи

«Право» – 1242 особи,

«Міжнародне право» – 49 осіб,

«Економіка» – 33 особи,

за освітньо-науковим рівнем – 178 осіб (**усі за контрактом – 178 осіб**).

5.2. Перелік спеціальностей та освітньо-професійних програм

№ п/п	Назва галузі знань	Назва спеціальності	Назва освітньо-професійної програми	Освітній рівень	Форма навчання
	08 «Право»	081 «Право»	«Право»	перший (бакалаврський) рівень	денна/заочна
2.	08 «Право»	081 «Право»	«Право»	другий (магістерський) рівень	денна/заочна
3.	29 «Міжнародні відносини»	293 «Міжнародне право»	«Міжнародне право»	перший (бакалаврський) рівень	денна/заочна
4.	29 «Міжнародні відносини»	293 «Міжнародне право»	«Міжнародне право»	другий (магістерський) рівень	денна/заочна
5.	05 «Соціальні та поведінкові науки»	051 «Економіка»	«Бізнес-економіка»	перший (бакалаврський) рівень	денна/заочна
6.	05 «Соціальні та поведінкові науки»	051 «Економіка»	«Бізнес-консалтинг»	другий (магістерський) рівень	денна/заочна

Основними освітніми програмами, які охоплюють більше 99% студентів Університету є 081 «Право» та 293 «Міжнародне право» на двох освітніх рівнях

«бакалавр» та «магістр». Загальна кількість аудиторних годин з обох програм, з обох рівнів на всіх курсах становить 9900 годин.

Протягом останніх 5 років в університеті успішно адмініструються спільно з однією з провідних правничих шкіл Східної Європи – Університетом Миколаса Ромеріса (м. Вільнюс, Литва) програми двох дипломів за інтегрованими навчальними планами – «Міжнародне право» та «Європейське та міжнародне підприємницьке право». Викладання навчальних дисциплін на цих програмах (за інтегрованими компонентами) здійснюється виключно англійською мовою.

З 01.09.2021 р. запроваджена англійська мова програма з міжнародного права на бакалаврському рівні. Викладання так само здійснюється англійською мовою. Окрім цього до каталогу вибіркових дисциплін включена ціла низка навчальних дисциплін із викладанням їх англійською мовою.

Таким чином, в загальному підрахунку **викладанням англійською мовою** охоплені навчальні дисципліни загальним обсягом **595** аудиторних годин, що складає **6 %** загальної кількості аудиторних годин, відведених навчальними планами на основні освітні програми.

5.3. Академічна мобільність

Упродовж 2021 року відділ міжнародних освітніх програм та академічної мобільності суттєво розширив перелік міжнародних партнерів серед іноземних навчальних закладів, у тому числі в рамках реалізації програми академічної мобільності студентів, аспірантів і викладачів НЮУ імені Ярослава Мудрого. Основними здобутками діяльності відділу слід визнати наступне.

1. На підставі підписаних меморандумів Університет у звітному році отримав таких нових партнерів для організації програм академічної мобільності:

- ✓ Технологічний університет MARA (Малайзія);
- ✓ Стамбульський університет Меденієт (Турція);
- ✓ Хаджетепський університет (Турція);
- ✓ Університет Торайгірова (Казахстан);
- ✓ Європейський університет (Грузія);
- ✓ Тбіліський гуманітарний навчальний університет (Грузія);
- ✓ Університет Джорджії (Грузія);
- ✓ Університет імені Йосипа Юрая Штросмаєра (Хорватія);
- ✓ Кутаїський державний університет ак. Церетелі (Грузія);

- ✓ Кавказький університет (Грузія);
- ✓ Університет HELP (Малайзія);
- ✓ Університет Сапієнца (Італія);
- ✓ Університет Подгориці (Чорногорія);
- ✓ Вармінсько-Мазурський Університет (Польща);
- ✓ Університет Центрального Ланкаширу (Кіпр).

2. Забезпечена участь студентів у програмі академічної мобільності.

Весняний семестр 2021 навчального року – 2 особи:

Лодзинський Університет (м. Лодзь, Польща):

- Мішустіна Кристина (міжнародно-правовий факультет);
- Осітрова Юлія (Інститут підготовки кадрів для органів юстиції).

Осінній семестр 2021 навчального року – 15 осіб:

Лодзинський Університет (м. Лодзь, Польща):

- Липнік Вікторія (міжнародно-правовий факультет);
- Свириденко Анастасія (міжнародно-правовий факультет);
- Ситник Дар'я (господарсько-правовий факультет);
- Старченко Анна (міжнародно-правовий факультет);
- Тітова Вікторія (міжнародно-правовий факультет);
- Черниш Владислав (міжнародно-правовий факультет).

Університет Масарика (м. Брно, Чехія):

- Титаренко Маргарита (міжнародно-правовий факультет);
- Цувіна Анна (Інститут підготовки кадрів для органів юстиції);
- Шилова Дар'я (міжнародно-правовий факультет).

Технологічний університет MARA (Малайзія):

- Морозов Ярослав (Інститут прокуратури та кримінальної юстиції).

Університет Миколаса Ромеріса (м. Вільнюс, Литва):

- Прищепа Катерина (факультет адвокатури);
- Русанова Вікторія (Інститут підготовки кадрів для органів юстиції);
- Чеботарьов Максим (Інститут прокуратури та кримінальної юстиції).

Лісабонський університет (м. Лісабон, Португалія):

- Шудріков Данило (Інститут підготовки кадрів для органів юстиції).

Регенсбурзький Університет (Німеччина):

- Водолажська Вероніка (Інститут підготовки кадрів для органів юстиції).

3. Забезпечена участь аспірантів у програмі академічної мобільності (осінній семестр 2021 навчального року) – 1 особа.

Вагенінгенський Університет (Нідерланди):

- Тома Горбачевська (аспірантка кафедри теорії і філософії права).
4. Забезпечена участь викладачів у програмі академічної мобільності (14 осіб):
- Аббакумова Д. (Університет Масарика, з 20 по 23 вересня 2021 року);
 - Гуторова Н. (Стамбульський університет, з 26 листопада по 2 грудня 2021 року);
 - Комарова Т. (м. Страсбург, Франція, з 7 по 11 листопада 2021 року);
 - Кравцов С. (Дунайський університет Кремса з 2 по 6 листопада 2021 року);
 - Кучерявенко М. (м. Алмати, Казахстан з 2 до 5 листопада 2021 року);
 - Луценко О. (м. Почері, Хорватія, з 16 по 26 вересня 2021 року);
 - Місько Ю. (Берлінська школа економіки та права, з 29 листопада по 6 грудня 2021 року);
 - Мусієнко О. (Університет Миколаса Ромеріса, з 20 по 27 вересня 2021 року);
 - Писаренко Н. (м. Алмати, Казахстан, з 4 до 5 листопада 2021 року);
 - Разметаєва Ю. (Паризький університет, з 31 серпня по 3 вересня 2021 року);
 - Стешенко В. (Берлінський університет економіки та права, з 18 по 21 жовтня 2021 року);
 - Цувіна Т. (м. Нурсултан, Казахстан, з 30 листопада по 4 грудня 2021 року);
 - Шепітько В. (Університет Миколаса Ромеріса, з 20 по 27 вересня 2021 року);
 - Ярошенко О. (м. Поречі, Хорватія, з 16 вересня по 26 вересня 2021 року).

5.4. Підготовка докторів філософії і докторів наук за спеціальностями й освітньо-науковими програмами

Аспірантура

На підставі рішення Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України та наказу МОН України № 707 від 23.06.2016 р. щодо розширення провадження освітньої діяльності у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого підготовка здобувачів наукового ступеня доктора філософії в аспірантурі Університету відбувається за очною (денною, вечірньою) та заочною формами навчання за двома освітньо-науковими програмами – «Право» (спеціальність 081 «Право») і «Міжнародне право» (спеціальність 293 «Міжнародне право»)

Зазначені програми акредитовано Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти:

1) ОНП «Право», спеціальність 081 «Право», третій освітньо-науковий рівень (сертифікат № 2077 від 29.07.2021 р. (строк дії до 01.07.2027 р.));

2) ОНП «Міжнародне право», спеціальність 293 «Міжнародне право», третій освітньо-науковий рівень (сертифікат № 2217 від 04.10.2021 р. (строк дії до 01.07.2027 р.)).

Станом на сьогодні в аспірантурі Університету навчається усього 285 аспірантів, з них:

Освітньо-наукова програма	Державне замовлення (очна форма)	На умовах контракту (очна форма)	На умовах контракту (заочна форма)	Усього
Право	46	39	159	244
Міжнародне право	12	10	19	41
Усього	58	49	178	285

Сума коштів, що надійшли на рахунок Університету за навчання здобувачів наукових ступенів, які навчаються на умовах контрактів, у 2021/2022 н. р. склала понад 5 млн 330 тис. гривень.

У 2021 р. аспірантуру закінчили 42 особи: заочною (денною) формою навчання – 18, із них навчалися за рахунок державного бюджету 6 осіб, на підставі контракту – 12 осіб; за заочною формою навчання на підставі контракту – 24 особи, з них 1 іноземець.

У 2021 році захистили дисертації 16 випускників аспірантури, достроково – 8 осіб. Дисертації ще 6 випускників допущено до захисту в разових спеціалізованих вчених радах.

Докторантура

На цей час у докторантурі перебуває 4 докторанти:

перший рік – Д. Вовк (кафедра теорії і філософії права, державне замовлення); В. Повидиш (кафедра адміністративного права та адміністративної діяльності, на умовах контракту);

другий рік – Є. Смичок (кафедра фінансового права, державне замовлення, захист дисертації відбувся 20.09.2021 р., перебуває в оплачуваній академічній відпустці до закінчення нормативного строку перебування в – докторантурі 31.08.2022 р.); О. Соколова (кафедра трудового права, на умовах контракту).

У 2021 р. 1 особа випустилася з докторантури – Т. Цувіна (кафедра цивільного процесу) і захистила дисертацію на здобуття ступеня доктора наук 30.09.2021 р.

5.5. Підготовка іноземних студентів

Відповідно до Стратегії розвитку Університету одним із пріоритетних напрямів діяльності є підвищення рівня інтернаціоналізації навчального процесу шляхом активного залучення іноземних студентів.

Університет здійснює підготовку іноземних студентів за ступенями «Бакалавр» (спеціальність 293 «Міжнародне право», освітня програма «Міжнародне право» і спеціальність 081 «Право», освітня програма «Право») і «Магістр» (спеціальність 293 «Міжнародне право», освітньо-професійна програма «Міжнародне право») за денною й заочною формами навчання (мова навчання: англійська/українська).

За спеціальністю «Міжнародне право» підготовка студентів проводиться на міжнародно-правовому факультеті Університету.

Нині в Університеті навчаються *172 іноземні студенти*, у тому числі за денною формою – 84 студенти, заочною – 88 студентів.

Переважає більшість студентів – іноземців з країн Центральної Азії, зокрема, Азербайджану, Туркменістану та Узбекистану.

Статистичні дані прийому у 2021 році: зараховано 23 іноземних студенти, серед них на денну форму навчання – 7, заочну – 16.

Набір у 2020/2021 н. р. зменшився, у тому числі й у зв'язку із запровадженням карантинних обмежень, викликаних поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19.

5.6. Практична підготовка фахівців. Підвищення кваліфікації

Здобуття професії юриста передбачає не тільки оволодіння необхідними знаннями, а й набуття певних практичних навичок. Цьому сприяє організація виробничої практики і стажування студентів Університету.

На підставі підписаних меморандумів студенти традиційно проходять практику в органах прокуратури, судах, органах юстиції, органах внутрішніх справ України, Службі безпеки України, Міністерстві закордонних справ України, Державній податковій службі України, Державному бюро розслідувань, Вищому антикорупційному суді, Агентстві з розшуку та менеджменту активів, Міністерстві оборони України, Державній прикордонній службі України, Секретаріаті Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Як і раніше, Університет плідно співпрацює з Асоціацією випускників. За сприяння Асоціації продовжилася кампанія із залученням до організації стажування студентів провідних юридичних фірм, банківських установ і промислових

підприємств. Ця практика є яскравим прикладом диверсифікації програм і баз практики (стажування) студентів.

У 2021 році студенти 4 курсу під час проходження практики продемонстрували належну теоретичну підготовку і підтвердили високий рівень набутих в Університеті знань, завдяки чому вони отримали позитивні оцінки при захисті матеріалів практики. До захисту матеріалів виробничої практики було допущено 953 студенти, з яких 100% захистили відповідні матеріали з такими оцінками: «відмінно» отримали 563 студенти (59%); «добре» – 252 студенти (26 %); «задовільно» – 138 студентів (15 %).

Підкреслимо, що в характеристиках, виданих студентам різними органами правопорядку і бізнес-структурами, відзначається уміння самостійно вирішувати конкретні завдання по цивільних і кримінальних справах, дотримуватися процесуального порядку виконання окремих слідчих дій, добре орієнтуватися в питаннях матеріального і процесуального права, складати необхідні юридичні документи для правового супроводження бізнесу, а також володіння аналітичними здібностями тощо.

Студенти 1 курсу магістратури проходять практику (стажування) за потенційним першим робочим місцем. До проходження практики (стажування) було допущено 698 студентів. Усі вони успішно пройшли практику на базах, визначених відповідно до індивідуальних запитів.

В Університеті протягом року проведено ряд профорієнтаційних вебінарів і онлайн-зустрічей для студентів: майстер-клас з написання резюме за участю спікерки, PR-менеджерки порталу Work.ua; онлайн-зустріч на тему «Зруйнування стереотипів у професії юриста» з приватним нотаріусом Олександром Моргуном, вебінар «Як бути конкурентоспроможним після випуску» з адвокаткою Ольгою Бондар, онлайн-зустріч з першим Генеральним прокурором України, экс-суддею Конституційного Суду України Віктором Шишкіним, онлайн-зустріч з адвокатом, кандидатом юридичних наук, засновником популярного юридичного телеграм-каналу «Адвокат права» Денисом Головіним.

Університетом виграно тендер з підвищення кваліфікації державних службовців апарату МВС за спеціальними короткостроковими програмами. Укладено договір між Міністерством внутрішніх справ і Національним юридичним університетом імені Ярослава Мудрого № 11 ю від 28.09.2021 р. про надання послуг з професійної підготовки у сфері підвищення кваліфікації фахівців апарату МВС України (11 найменувань), код ДК 021:2015:80570000-0. Сума договору – 1 млн. 300 тис. грн.

5.7. Успішність здобувачів і випуск фахівців

Значна увага в Університеті приділяється якості підготовки фахівців. Із цією метою проводиться регулярний моніторинг успішності студентів, результати якої (за даними останнього семестрового контролю) є такими:

Денна форма навчання

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Назва інституту/факультету	Курс	Якісна успішність, %	Абсолютна успішність, %
Інститут прокуратури та кримінальної юстиції	1	45,5	100,0
	2	42,4	100,0
	3	45,1	100,0
	4	47,4	100,0
Господарсько-правовий факультет	1	57,0	100,0
	2	37,0	100,0
	3	42,0	95,0
	4	34,0	95,0
Слідчо-криміналістичний інститут	1	79,7	100,0
	2	73,9	100,0
	3	68,4	100,0
	4	68,6	100,0
Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України	1	59,4	100,0
	2	45,1	100,0
	3	52,3	100,0
	4	48,4	100,0
Інститут підготовки юридичних кадрів для СБУ	1	100,0	100,0
	2	65,0	98,0
	3	58,0	95,0
	4	57,0	94,0
Військово-юридичний інститут	1	66,5	100,0
	2	48,0	100,0
	3	57,6	91,5
	4	51,0	100,0
Міжнародно-правовий факультет Спеціальність 081 «Право» Спеціальність 293 «Міжнародне право»	1	83,6	97,8
	2	87,5	93,9
	3	88,7	98,6
	4	87,9	100,0
	1	62,1	98,4
	2	68,9	96,5
	3	71,7	97,5
	4	79,8	100,0
Фінансово-правовий факультет: Спеціальність 081 «Право» Спеціальність 051 «Економіка»	1	85,7	100,0
	2	40,9	100,0
	3	47,1	100,0
	4	50,0	100,0
	1	36,8	100,0
	2	37,5	100,0
	3	63,6	100,0
	4	63,6	100,0
Факультет адвокатури	1	54,7	100,0
	2	58,0	100,0

	3	46,8	100,0
	4	52,3	100,0
Полтавський юридичний інститут	1	60,0	99,7
	2	74,5	98,0
	3	54,6	99,2
	4	67,3	100,0
Полтавський фаховий коледж	1	50,5	95,2
	2	56,6	94,4
	3	50,3	91,1
	4	66,6	100,0
Разом по інститутах/факультетах		60,2	98,9

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Назва інституту/факультету	Курс	Якісна успішність, %	Абсолютна успішність, %
Інститут прокуратури та кримінальної юстиції	1	46,3	100,0
Господарсько-правовий факультет	1	63,0	96,0
Слідчо-криміналістичний інститут	1	63,8	100,0
Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України	1	38,3	100,0
Інститут підготовки юридичних кадрів для СБУ	1	86,0	100,0
Військово-юридичний інститут	1	85,0	100,0
Міжнародно-правовий факультет	1	98,8	98,5
Спеціальність 081 «Право»			
Спеціальність 293 «Міжнародне право»	1	97,7	100,0
Фінансово-правовий факультет:	1	80,0	100,0
Спеціальність 081 «Право»			
Спеціальність 051 «Економіка»	1	45,4	100,0
Факультет адвокатури	1	59,8	100,0
Полтавський юридичний інститут	1	63,5	97,0
Разом по інститутах/факультетах		69,0	91,0

Заочна форма навчання

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Назва інституту/факультету	Курс	Якісна успішність, %	Абсолютна успішність, %
Інститут прокуратури та кримінальної юстиції	1	66,7	100,0
	2	20,0	100,0
Господарсько-правовий факультет	1	44,0	90,0
	2	9,0	91,0
Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України	1	57,1	100,0
	2	30,6	100,0
Міжнародно-правовий факультет: Спеціальність 081 «Право»	1	56,8	78,8
	2	47,9	67,8
Спеціальність 293 «Міжнародне право»	1	65,2	100,0
	2	46,9	89,4
	3	56,9	71,9
	4	64,3	100,0
Фінансово-правовий факультет:	1	50,0	100,0

Спеціальність 051 «Економіка»	2	90,0	100,0
	3	68,5	100,0
	4	48,6	100,0
Факультет адвокатури	1	28,5	100,0
	2	6,3	100,0
Заочний факультет	3	29,0	93,3
	4	32,4	98,0
Полтавський юридичний інститут	1	28,0	100,0
	2	51,5	91,0
	3	28,0	95,7
	4	43,0	100,0
Полтавський фаховий коледж	1	43,0	94,4
	3	45,0	91,0
	4	42,0	100,0
Разом по інститутах/факультетах		44,4	94,5

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Назва інституту/факультету	Курс	Якісна успішність, %	Абсолютна успішність, %
Інститут прокуратури та кримінальної юстиції	1	18,0	100,0
Господарсько-правовий факультет	1	27,0	96,0
Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України	1	35,6	100,0
Міжнародно-правовий факультет Спеціальність 081 «Право» Спеціальність 293 «Міжнародне право»	1	43,8	89,7
	1	56,7	86,9
Фінансово-правовий факультет: Спеціальність 051 «Економіка»	1	50,0	100,0
Факультет адвокатури	1	39,7	100,0
Полтавський юридичний інститут	1	55,0	98,3
Разом по інститутах/факультетах		40,7	96,4

Проте треба взяти до уваги й кількість відрахованих здобувачів, які не опанували навчального плану за відповідний рік чи припинили своє навчання з інших причин.

Так, у 2021 році відраховано 280 студентів, з них 157 – за невиконання умов контракту.

Випуск фахівців Результати складання атестації здобувачами вищої освіти у червні 2021 року (денна ф. н. – ступінь «Бакалавр»)

На підставі розпоряджень директорів інститутів, деканів факультетів до складання атестації були допущені **1166** осіб, із них:

Інститут прокуратури та кримінальної юстиції – **329** осіб,

господарсько-правовий факультет – **62** особи,
 Слідчо-криміналістичний інститут – **32** особи,
 Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України – **190** осіб,
 Інститут підготовки юридичних кадрів для СБУ – **64** особи,
 Військово-юридичний інститут – **61** особа,
 міжнародно-правовий факультет (Право) – **57** осіб,
 міжнародно-правовий факультет (Міжнародне право) – **48** осіб,
 фінансово-правовий факультет (Право) – **17** осіб,
 факультет адвокатури – **106** осіб,
 Полтавський юридичний інститут – **110** осіб,
 Полтавський юридичній коледж – **90** осіб.

Склало атестацію 1164 особи, що дорівнює 99,83 % від загальної кількості здобувачів, які були допущені до атестації. Здобувачів (студентів), які отримали оцінки «незадовільно» при складанні атестації, – 1 особа (факультет адвокатури).

Серед тих, хто успішно склав атестацію, 277 осіб отримали диплом із відзнакою, що, у свою чергу, становить 23,8 % від загальної кількості осіб, які склали атестацію.

Абсолютна успішність – 2021 р.

- Інститут прокуратури та кримінальної юстиції	100 %
- господарсько-правовий факультет	100 %
- Слідчо-криміналістичний інститут	100 %
- Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України	99,5 %
- Інститут підготовки юридичних кадрів для СБУ	100 %
- Військово-юридичний інститут	100 %
- міжнародно-правовий факультет («Право»)	100 %
- міжнародно-правовий факультет («Міжнародне право»)	100 %
- фінансово-правовий факультет («Право»)	100 %
- факультет адвокатури	99,1 %
- Полтавський юридичний інститут	100 %
- Полтавський юридичній коледж	100 %
Усього:	99,9 %

Якісна успішність – 2021 р.

- Інститут прокуратури та кримінальної юстиції	70,8 %
- Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України	75,1 %

- господарсько-правовий факультет	64,5 %
- Слідчо-криміналістичний інститут	62,5 %
- Інститут підготовки юридичних кадрів для СБУ	100 %
- Військово-юридичний інститут	77,1 %
- міжнародно-правовий факультет («Право»)	93,0 %
- міжнародно-правовий факультет («Міжнародне право»)	68,8 %
- фінансово-правовий факультет («Право»)	82,4%
- факультет адвокатури	70,5 %
- Полтавський юридичний інститут	57,3 %
- Полтавський юридичній коледж	55,5 %
Усього:	73,1 %

Отримали диплом із відзнакою

Факультет	Кількість осіб, які отримали диплом із відзнакою
Інститут прокуратури та кримінальної юстиції	74
Господарсько-правовий факультет	15
Слідчо-криміналістичний інститут	4
Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України	66
Інститут підготовки юридичних кадрів для СБУ	21
Військово-юридичний інститут	2
Міжнародно-правовий факультет («Право»)	22
Міжнародно-правовий факультет (Міжнародне право)	6
Фінансово-правовий факультет («Право»)	3
Факультет адвокатури	34
Полтавський юридичний інститут	13
Полтавський юридичній коледж	17
Всього:	277

**Результати складання атестації здобувачами вищої освіти
у лютому 2021 року
(денна ф.н., ступінь «Магістр»)**

На підставі розпоряджень директорів інститутів і деканів факультетів до складання атестації були допущені **809** здобувачів:

- Інститут прокуратури та кримінальної юстиції – **189**,
- господарсько-правовий факультет – **91**,
- Слідчо-криміналістичний інститут – **76**,
- Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України – **163**,

- Інститут підготовки юридичних кадрів для СБУ – **57**,
- Військово-юридичний інститут – **16**,
- міжнародно-правовий факультет («Право») – **40**,
- міжнародно-правовий факультет («Міжнародне право») – **5**,
- фінансово-правовий факультет («Право») – **25**,
- фінансово-правовий факультет («Економіка») – **18**,
- фінансово-правовий факультет («Менеджмент») – **1**,
- факультет адвокатури – 128.

Склали атестацію **808** здобувачів, що дорівнює **99,8 %**.

Диплом із відзнакою отримали **192** здобувачі, які успішно склали атестацію, що, у свою чергу, становить 23,8 % від загальної кількості осіб, які склали атестацію.

Отримали диплом з відзнакою

Факультет	Кількість осіб, які <u>отримали</u> диплом з відзнакою
Інститут прокуратури та кримінальної юстиції	33
Господарсько-правовий факультет	7
Слідчо-криміналістичний інститут	21
Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України	42
Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України	26
Військово-юридичний інститут	7
Міжнародно-правовий факультет («Право»)	14
Міжнародно-правовий факультет («Міжнародне право»)	1
Фінансово-правовий факультет («Право»)	5
Фінансово-правовий факультет («Економіка»)	1
Факультет адвокатури	35
Всього:	192

Абсолютна успішність – 2021 р.

Інститут прокуратури та кримінальної юстиції	100 %
Слідчо-криміналістичний інститут	100 %
Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України	100 %
Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України	100 %
Господарсько-правовий факультет	100 %
Військово-юридичний інститут	100 %
Міжнародно-правовий факультет (Право)	100 %
Міжнародно-правовий факультет (Міжнародне Право)	100 %
Фінансово-правовий факультет (Право)	100 %

Фінансово-правовий факультет (Економіка)	94,4 %
Фінансово-правовий факультет (Менеджмент)	100 %
Факультет адвокатури	100 %
Всього:	99,9 %

Якісна успішність – 2021 р.

Інститут прокуратури та кримінальної юстиції	84,1 %
Слідчо-криміналістичний інститут	96,1 %
Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України	84,7 %
Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України	96,5 %
Господарсько-правовий факультет	86,8 %
Військово-юридичний інститут	100 %
Міжнародно-правовий факультет (Право)	95 %
Міжнародно-правовий факультет (Міжнародне Право)	100 %
Фінансово-правовий факультет (Право)	100 %
Фінансово-правовий факультет (Економіка)	55,6 %
Факультет адвокатури	89,8 %
Всього:	88,1 %

5.8. Прийом на навчання

Прийом на навчання до Університету в 2021 році здійснювався, зокрема, відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. й Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2021 році, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15.10.2020 р. № 1274, із подальшими змінами й доповненнями.

Вступна кампанія 2021 року характеризувалася наступними новаціями: запроваджено електронну форму подачі заяви на вступ майже всіма, при вступі на перший курс бакалавріату на основі повної загальної середньої освіти вступники могли подавати сертифікати ЗНО 2018–2021 років; дітей-сиріт позбавлено права вступати на перший курс бакалавріату за результатами вступних іспитів у закладі вищої освіти (їм дали змогу зробити це лише за результатами ЗНО); запроваджено інститут переведення на вакантні місця держзамовлення в магістратурі (таким правом були наділені, насамперед, діти учасників бойових дій); зарахування на навчання на другий та третій курси бакалавріату на основі ОКР «Молодший спеціаліст» проводилося на підставі двох сертифікатів ЗНО і складеного в Університеті вступниками фахового вступного випробування; обмежено кількість заяв, які міг подати вступник на контрактну форму навчання (не більше 30); розширено коло третього (альтернативного) сертифіката ЗНО при вступі на перший курс бакалавріату за спеціальністю 051 «Економіка»; запроваджено вагові коефіцієнти при прийомі на навчання на другий або третій курси бакалавріату на

основі ОКР «Молодший спеціаліст».

Цьогоріч МОН залишило вимогу щодо обов'язкового мінімуму конкурсного балу вступника на рівні 140 балів при вступі на навчання на 1 курс бакалавріату на спеціальності 081 «Право» та 293 «Міжнародне право».

За результатами вступної кампанії на навчання до Університету було зараховано:

на 1 курс бакалавріату – **1720** осіб (за денною формою 1646 осіб, за заочною – 74 особи);

на 2 курс бакалавріату – **189** осіб (за денною формою 27, за заочною – 162 особи);

на 3 курс бакалавріату – **142** особи (за денною формою 63, за заочною – 79).

На перший курс магістратури зараховано **1207** осіб (за денною формою 608, за заочною – 599 осіб).

Усього за результатами вступної кампанії 2021 року до Університету за освітніми ступеням фахового молодшого бакалавра, бакалавра і магістра зараховано **3408 осіб**, із них: за бюджетною формою навчання 762 особи (22 % від загальної кількості зарахованих), за контрактною – 2646 осіб (78 % від загальної кількості зарахованих).

6. ІНСТИТУЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

27 серпня 2021 р. відповідно до наказу ректора Університету № 219 «Про утворення Центру внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності» було створено *Центр внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності* Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Мета – сприяння ефективній координації надання освітніх послуг в Університеті. Центр діє на основі Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого і Положення про Центр внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого від імені й за дорученням ректорату, підпорядковується проректору з навчально-методичної роботи і підзвітний вченій раді.

Центр:

- вивчає, узагальнює й поширює позитивний міжнародний й національний досвід із питань освітніх інновацій і забезпечення якості освіти;

- надає нормативний, організаційний й методичний супровід складових системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності;

- організовує й проводить науково-методичні заходи із проблем забезпечення якості освітньої діяльності, застосування освітніх інновацій;

- здійснює постійний й системний моніторинг результатів якості надання освітніх послуг в Університеті;

- веде індивідуально-консультативну роботу з учасниками освітнього процесу з питань забезпечення якості надання освітніх послуг, освітньої інноваційної діяльності.

Центр взаємодіє із:

- кафедрами, факультетами щодо питань організації освітньої діяльності, моніторингу якості вищої освіти;

- навчально-методичним відділом, науково-методичною радою університету, вченими радами факультетів, кафедрами, органами студентського самоврядування з питань моніторингу й координації діяльності із забезпечення якості освітньої діяльності;

- навчально-методичним відділом й органами студентського самоврядування щодо періодичного перегляду освітніх програм підготовки фахівців за спеціальностями, аналізу стану забезпечення необхідними навчально-методичними ресурсами для організації освітнього процесу.

Працівниками Центру розроблені основні внутрішні нормативно-правові акти Університету, що регулюють забезпечення якості освітньої діяльності, а саме: «Положення про Центр внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності», проєкт «Положення про порядок виявлення та встановлення порушень академічної доброчесності» задля забезпечення дотримання належного рівня унікальності письмових робіт і запобіганню іншим порушенням академічної доброчесності; запропоновані і внесені зміни до «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого».

Згідно із зазначеними змінами Центр став окремим структурним підрозділом Університету, відповідальним за забезпечення якості освітньої діяльності, у той час як інші структурні підрозділи на різних інституційних рівнях Університету є

відповідальними за якість освітніх послуг, що надаються у межах їх власних повноважень.

За звітний період Центром проаналізовані висновки експертних груп і галузевої експертної ради Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти щодо проведених в Університеті акредитацій освітньо-професійної програми 293 «Міжнародне право» другого рівня вищої освіти, освітньо-наукових програм 293 «Міжнародне право» і 081 «Право» третього рівня вищої освіти. На основі проведеного аналізу працівниками Центру розроблені відповідні плани заходів із розвитку й удосконалення освітніх програм, що обговорювалися на засіданнях науково-методичної ради і сьогодні вже впроваджуються в освітній процес.

Крім того, упродовж 2021 р. Центром розроблені проекти анкет для запланованих зазначеними вище планами заходів опитувань задля встановлення рівня якості освітньої діяльності, визначення трендів у сучасній вищій освіті й з'ясування думки студентів щодо змін у навчальному плані.

Керівник Центру за вказаний період брав участь в численних вебінарах і тренінгах із питань забезпечення якості освітньої діяльності, що проводилися партнерами Університету, зокрема; вебінарах в межах проєктів «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти», «Academic IQ» від Американських Рад, тренінгах, проведених у межах програми USAID «Справедливість для всіх».

Спільно з представниками програми USAID «Справедливість для всіх» в Університеті створено робочу групу з розроблення інноваційного навчального плану, до якої також входять керівник Центру, представники адміністрації Університету та студентської спільноти.

Протягом звітного періоду Центр активно співпрацював з Національним агентством з забезпечення якості вищої освіти. Керівник Центру успішно пройшов процедуру відбору й онлайн-курси підготовки експертів Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти.

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ

Однією з основних складових освітнього процесу Університету є навчально-методична робота, яка передбачає проведення заходів, спрямованих на поглиблення фахової компетентності викладача (знань, умінь, навичок, досвіду, розширення переліку способів діяльності і комунікації тощо), забезпечення його

професійної самореалізації, оптимізації освітнього процесу, вдосконалення змісту навчання і викладання відповідно до сучасних вимог, підвищення навчально-методичної компетентності викладача. Не менш важливу роль у цьому відіграє самоосвіта, яка допомагає вивчити передовий педагогічний досвід, поєднати освітню теорію і практику, оволодіти сучасними технологіями й інноваційними методами навчання.

Організацію навчально-методичної роботи в Університеті покладено на Науково-методичну раду та навчально-методичний відділ.

Науково-методична рада визначає стратегічні (перспективні) й тактичні завдання навчально-методичної роботи в Університеті; вивчає й аналізує її результативність на факультетах і кафедрах; проводить моніторингові дослідження з метою визначення якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти й надання пропозицій щодо її вдосконалення, опрацьовує нові методики й практичні рекомендації з розробки освітньо-професійних програм, застосування новітніх педагогічних освітніх технологій і найбільш ефективних методів навчання.

Протягом 2021 року на засіданнях Науково-методичної ради розглядалися актуальні питання у сфері вищої юридичної освіти, у тому числі й стосовно підвищення якості освіти й оптимізації навчально-методичної діяльності: «Про результати акредитації освітньо-професійних програм «Бізнес-економіка» першого (бакалаврського) рівня та «Право» другого (магістерського) рівня Полтавського юридичного інституту», «Про хід підготовки ліцензійних справ за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» в Інституті підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України та у Військово-юридичному інституті», «Про результати акредитації освітньо-професійної програми «Міжнародне право» першого (бакалаврського) рівня», «Про реалізацію плану підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів університету», «Про затвердження Положення про науково-методичну раду та склад науково-методичної ради на 2021/2022 н. р.», «Про створення Центру забезпечення якості освітньої діяльності Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого», «Про методичне забезпечення розробки навчально-методичних комплексів на кафедрі трудового права», «Щодо політики запобігання і протидії булінгу (цькування) в університеті», «Про методичне та організаційне забезпечення педагогічного контролю з вибірових освітніх компонентів ОПП «Право» другого (магістерського) рівня і формування стипендіального рейтингу здобувачів вищої освіти», «Про затвердження змін до «Положення про навчально-методичний відділ», «Обговорення Положення про гаранта освітньої програми», «Про затвердження

програми Єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями «Право» та «Міжнародне право» на другому (магістерському) рівні вищої освіти», «Про затвердження програми міжнародного стажування в режимі он-лайн», «Обговорення Положення про організацію самостійної роботи студентів в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого», «Обговорення Положення про інклюзивну освіту в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого», «Про затвердження плану видання підручників і навчально-методичних матеріалів кафедрами університету на 2022 рік», «Про підготовку навчально-методичних комплексів навчальних дисциплін ОПП «Право» першого (бакалаврського) рівня», «Про стан публікаційної активності в наукометричній базі *Scopus* науково-педагогічних працівників Університету» тощо. Вказане сприяло розробці викладачами освітньо-професійних програм, ознайомленню з новітніми педагогічними освітніми технологіями і найбільш ефективними методами навчання.

Співробітниками навчально-методичного відділу упродовж 2021 року проводилися консультації для викладачів Університету з питань формування освітньо-професійних програм із дотриманням вимог законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», постанов Кабінету Міністрів України: від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (зі змінами від 10.05.2018 р. № 347), Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01.12.2016 р. № 600 (зі змінами від 21.12.2017 р. № 1648), листа Міністерства освіти і науки України від 28.04.2017р. № 1/9-239, Довідника ЄКТС та Європейських стандартів і рекомендацій забезпечення якості вищої освіти, «Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977), «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» тощо.

Фахівцями навчально-методичного відділу підготовлені «Методичні рекомендації щодо розробки освітніх програм», відповідно до яких проектними групами на чолі з гарантом розробляються й впроваджуються освітньо-професійні програми.

У 2021 р. вченою радою Університету затверджено наступні освітньо-професійні програми:

- «Право» за спеціальністю 081 «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти (протокол № 10 від 16 квітня 2021 р.),
- «Міжнародне право» за спеціальністю 293 «Міжнародне право» другого (магістерського) рівня вищої освіти (протокол № 10 від 16 квітня 2021 р.),
- «Контррозвідувальна діяльність» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти в Інституті підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України (протокол № 10 від 16 квітня 2021 р.),
- «Правоохоронна діяльність» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у Військово-юридичному інституті (протокол №10 від 16 квітня 2021 р.),
- «Правоохоронна діяльність» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» другого (магістерського) рівня вищої освіти у Військово-юридичному інституті (протокол №10 від 16 квітня 2021 р.).

Крім того, у звітному році отримано сертифікат про акредитацію освітньо-професійної програми «Бізнес-економіка» за спеціальністю 051 «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (сертифікат № 1191 від 29.01.2021 р., строк дії – 01.07.2026 р.). а також сертифікат про акредитацію освітньо-професійної програми «Міжнародне право» за спеціальністю 293 «Міжнародне право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (сертифікат № 1173 від 20.07.2021 р., строк дії – 01.07.2027 р.).

Згідно з планом підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників в Інституті післядипломної освіти Університету за програмою «Методологія розробки освітньо-професійних програм» фахівцями навчально-методичного відділу проведено лекції-презентації для науково-педагогічних кадрів на теми: «Вища юридична освіта в Україні: сучасні виміри», «Стандарти вищої юридичної освіти та їх імплементація в освітній процес», «Науково-методичні засади щодо розробки освітньо-професійних програм бакалавра і магістра», «Алгоритм розробки освітньо-професійної програм», «Особливості акредитації освітньо-професійної програми».

Для формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів вищої освіти розробляються Каталоги вибіркового навчальних дисциплін першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти, у яких навчальні дисципліни за вибором студентів представлені у вигляді майнорів.

Відповідно до «Положення про вибір навчальних дисциплін» (затвердженого наказом ректора від 11.04.2018 р. № 93) вибір навчальних дисциплін в Університеті здійснюється особами, які навчаються, у автоматизованій підсистемі на порталі АСУ

у вкладці Меню «Особисте», пункті «Запис на вибіркові навчальні дисципліни».

За звітний період фахівцями навчально-методичного відділу підготовлені й затверджені:

- Структура навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни (затверджена на засіданні Науково-методичної ради (протокол № 1 від 23.02.2021 р.)),

- Положення про науково-методичну раду та склад науково-методичної ради на 2021-2022 н.р. (затверджене на засіданні Науково-методичної ради (протокол № 4 від 13.09.2021 р.)),

- Положення про гаранта освітньої програми (затверджене на засіданні Науково-методичної ради (протокол № 5 від 02.11.2021 р.)),

- Положення про організацію самостійної роботи студентів/курсантів у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого (затверджене на засіданні вченої ради (протокол № 5 від 23 грудня 2021 р.)),

- Положення про інклюзивну освіту в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого (затверджене на засіданні вченої ради (протокол № 5 від 23 грудня 2021 р.)).

У 2021 році в Університеті проведена велика робота з оновлення навчально-методичних комплексів більшості навчальних дисциплін. Вони містять програму; робочу програму і силабус навчальної дисципліни; підручники; навчально-методичні посібники; конспекти лекцій; плани практичних (семінарських, лабораторних) занять; методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів; тематику курсових робіт; питання (завдання) до поточного контролю, іспитів, заліків, диференційованих заліків; тестові завдання; матеріали до підсумкового контролю; критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти тощо.

На окрему увагу заслуговує те, що кафедрами підготовлені нові програми, робочі програми й силабуси навчальних дисциплін, викладання яких засноване на компетентнісному підході. За всіма цими навчально-методичними документами навчально-методичним відділом відповідно до рекомендацій Національного агентства забезпечення якості вищої освіти складені формуляри, затверджені на засіданні Науково-методичної ради (протокол № 1 від 23.02.2021 р.).

В освітній процес Університету активно впроваджуються інноваційні методи й сучасні технології навчання, серед яких: проблемне навчання, аудіо-візуальні технології, технологія модульного навчання, кейс-технології (технології ситуаційного навчання), портфоліо, технологія ігрового навчання, дистанційне навчання, змішане навчання,

«перевернуте навчання», а також мультимедійні засоби навчання, електронні підручники, відео- й аудіоконтент тощо.

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу пов'язане також з формуванням з кожної навчальної дисципліни фонду засобів оцінювання, який включає, наприклад, усні, письмові чи тестові екзамени, лабораторні звіти, розрахунково-графічні роботи, есе, усні презентації, захист звітів практик, захист курсових робіт, кейс-метод, портфоліо, рейтингування освітніх досягнень здобувачів вищої освіти, проєктну роботу, самооцінку своїх знань, реєг review, кваліфікаційний екзамен тощо. Це дозволяє встановити наявність у здобувачів вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей і тим самим визначити рівень готовності випускника до майбутньої професійної діяльності.

Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, розробка і постійне оновлення освітньо-професійних програм, навчальних планів, підготовка навчально-методичних комплексів навчальних дисциплін відповідно до Стандартів вищої юридичної освіти дозволяють створити умови для академічної свободи викладачів і здобувачів вищої освіти, сформувати в Університеті інноваційне освітнє середовище, що необхідно для забезпечення конкурентоспроможності випускників на ринку праці та подальшої інтеграції в європейський і світовий простір вищої освіти.

8. НАУКОВА РОБОТА Й ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У 2021 році науково-дослідницька робота (далі – НДР) професорсько-викладацьким складом кафедр велася відповідно до тематики НДР на 2021–2025 рр. і плану на НДР 2021 р., схваленого на засіданні вченої ради (протокол № 5 від 18 грудня 2020 р.) і затвердженого наказом ректора (№ 250 від 22 грудня 2020 р.). НДР в Університеті виконувалася у рамках 17-ти наукових тем відповідної державної реєстрації за 4-ма держбюджетними темами.

8.1. Законодавча робота, співробітництво з органами державної влади й охорони правопорядку

Науковці Університету на замовлення Верховної Ради України та її комітетів вивчили й опрацювали законопроекти про внесення змін і доповнень до окремих кодексів України. Зокрема, були надані пропозиції й рекомендації щодо внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України, Кримінального кодексу України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Бюджетного кодексу

України, Цивільного кодексу України.

Упродовж року учені нашого ЗВО підготували й надали таку кількість наукових висновків, пропозицій й рекомендацій: за дорученням Верховної Ради України – 122 (комітету ВРУ з питань правоохоронної діяльності – 91); Конституційного Суду України – 17; на запити Верховного Суду – 16; Офісу Генерального прокурора України та СБУ – 17; Національного антикорупційного бюро України – 9.

Університет виступає співорганізатором та учасником багатьох заходів, що проводяться у стінах нашого вишу. Так, у листопаді в Університеті відбулося виїзне засідання комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності, ініційованого народними депутатами України від Харківщини через низку резонансних ДТП, що сталися в області упродовж одного місяця. Участь у заході взяли члени комітету ВРУ з питань правоохоронної діяльності, народні депутати України, представники Міністерства внутрішніх справ України, Державного бюро розслідувань, Служби безпеки України, Харківської ОДА, обласної та міської рад, Національної поліції України, патрульної поліції України, Харківської обласної та місцевих прокуратур, суддівського корпусу, ОБСЄ в Україні, Консультативної місії ЄС в Україні, Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Харківського національного університету внутрішніх справ, громадських організацій Харкова. Частина учасників долучилася до обговорення у режимі відеоконференції.

Професорсько-викладацький склад Університету підтримує постійні зв'язки з підприємствами й установами шляхом надання наукових консультацій з роз'яснення чинного законодавства. У 2021 р. їх кількість становила 173.

8.2. Видавнича, інформаційна й редакційна діяльність

У 2021 році науково-педагогічними працівниками Університету видано 2795 найменувань наукової, навчальної, науково-практичної та науково-популярної літератури загальним обсягом 2114 друк. арк., у тому числі 57 монографій загальним обсягом 528 друк. арк., 19 з яких – за кордоном (США, Англія, Швеція, Данія, Польща, Латвія та ін.). Упродовж року в Університеті вийшло друком: 6 підручників, 2 посібники, 49 навчальних посібників, загальним обсягом 605 друк. арк.

Крім того, у 2021 р. науковцями опубліковано 1469 наукових статей загальним обсягом 781 друк. арк., із них 276 за кордоном і 1374 у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних. 196 науковців Університету мають статті, опубліковані у виданнях Англії, Австрії, Канади, Туреччини, Іспанії, Нідерландів, Швеції, США, Румунії, Польщі, Угорщини, Грузії та проіндексовані у 2021 р. у

наукометричній базі *Scopus*, і 205 у *Web of Science*. Станом на кінець грудня 2021 р. проіндексовано **368 публікацій** (*Scopus* – 183; *Web of Science* – 185), що на **24,7 %** більше у порівнянні з попереднім роком (у 2020 р. – 277 публікацій).

Варто також відзначити, що Університет видає 7 власних фахових збірників наукових праць: друковані – «Проблеми законності», «Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія», «Економічна теорія та право», електронні – «Теорія і практика правознавства», «Філософія права та загальна теорія права», «Криміналіст першодрукований» і «Вісник Асоціації кримінального права України». У 2021 р. у 14 випусках цих видань надруковано 176 статей 231 автора загальним обсягом 207 друк. арк.

У листопаді 2021 р. виповнилося 45 років із дня виходу у світ першого випуску першого в Україні вузівського республіканського міжвідомчого юридичного збірника наукових праць «Проблеми законності», в якому публікують свої статті представники юридичної науки України, Білорусі, Грузії, Литви, Таджикистану, Німеччини, Індонезії, Нігерії. У листопаді цього року збірник було проіндексовано в міжнародній наукометричній базі *Index Copernicus International – ICV 2020:100*.

Ще одне університетське видання є ювіляром. Так, у 2021 р. виповнилося 10 років із дня заснування електронного наукового фахового видання Університету «Теорія і практика правознавства», за цей час у його випусках опубліковано 549 наукових статей аспірантів, докторантів, здобувачів, викладачів, науковців і фахівців-практиків з України та далекого зарубіжжя.

Сьогодні наукові збірники Університету «Проблеми законності» і «Теорія і практика правознавства» входять до міжнародної наукометричної бази даних *HeinOnLine*, яка вважається найбільшим у світі електронним зібранням наукових видань із права. Крім того, збірник «Проблеми законності» увійшов до «Топ 100 наукових періодичних видань України», а також до авторитетної міжнародної бази «*Directory of Open Access Journals*» (Швеція) і став першим українським юридичним журналом, який індексується цією базою, а в цілому найбільш індексованим юридичним збірником наукових праць в Україні.

Загалом збірники індексуються в 9 міжнародних наукометричних базах даних США, Австралії, Німеччини, Іспанії, Польщі, Швеції, Індії та мають повнотекстові мережеві версії в Інтернеті на 6 платформах.

Триває робота з приведення збірника наукових праць «Проблеми законності» у відповідність до вимог міжнародних наукометричних баз даних *Scopus* і *Web of*

Science.

В Університеті здійснюється перевірка наукових робіт для виявлення запозичень тексту. За допомогою програми *StrikePlagiarism* у 2021 році перевірено 217 наукових робіт, з них 140 дисертаційних досліджень, на загальну суму понад 325 тис. грн.

Щороку учені Університету за результатами своєї наукової діяльності стають переможцями багатьох конкурсів. Так, 2021 рік не став виключенням.

У Конкурсі імені Святого Володимира на краще науково-правниче видання, який проводиться Євразійською асоціацією правничих шкіл, переможцями стали: Андрій Лапкін – доцент кафедри судоустрою та прокурорської діяльності (диплом за I місце у номінації «Судоустрій; прокуратура та адвокатура» за монографію «Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми»); Тетяна Лісова – доцентка кафедри земельного та аграрного права (диплом за I місце у номінації «Земельне право; екологічне право; природноресурсове право; право екологічної безпеки» за монографію «Правове забезпечення відновлення земель: теоретичні і практичні проблеми»); Олена Малохліб – старша лаборантка кафедри екологічного права (диплом за III місце за монографію «Правові засади використання земельних ділянок для житлового будівництва»); Анатолій Степанюк – професор кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права (диплом за III місце у номінації «Кримінальне право і кримінологія; кримінально-виконавче право; кримінальний процес та криміналістика» за монографію «Принцип поваги до прав та свобод людини у кримінально-виконавчому законодавстві, виконанні і відбуванні покарань»).

У 2020/2021 році Стипендію імені В. П. Маслова у номінації «Правознавство» як видатному науковцю призначено доктору юридичних наук, професору, завідувачу кафедри міжнародного приватного права та порівняльного правознавства Дмитру Лук'янову, у 2021/2022 році – доктору юридичних наук, професору кафедри міжнародного права Олегу Тарасову.

8.3. Наукові заходи

Університетом разом з іншими установами упродовж звітнього року проведено 68 наукових заходів (науково-практичних конференцій, семінарів і круглих столів). На окрему увагу заслуговує проведений 20–24 вересня 2021 р. V Харківський міжнародний юридичний форум, який є щорічним діючим майданчиком для обговорення найбільш актуальних і значущих проблем правотворчості і

правозастосування та має значний науковий резонанс і суспільну активність. Цьогоріч учасниками Форуму стали кращі фахівці з 34 країн світу.

В умовах карантину, спричиненого вірусом COVID-19, наукові заходи в Університеті організовувалися й проводилися в змішаному режимі або онлайн. Так, за ініціативи кафедр і факультетів Університету у звітній період було проведено такі наукові заходи: 23 квітня 2021 р. – Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми судового права», де учасники дискутували з приводу актуальних проблем організації та функціонування судової влади, її суміжних інститутів; 23 квітня 2021 р. – Всеукраїнську науково-теоретичну конференцію «Політико-правова культура українського народу в контексті модерного державотворення» (XXXII Харківські політологічні читання); 14 травня 2021 р. у режимі онлайн – V міжнародний науково-практичний круглий стіл «Сучасна доктрина кримінального права в правовій системі України: поняття, джерела, значення, проблеми формування»; 17 травня 2021 р. – Міжнародну науково-практичну конференцію «Законодавче забезпечення діяльності Бюро економічної безпеки України», у якій взяли участь понад 160 експертів із України, Великої Британії, Грузії, Литви, Німеччини; 27 травня 2021 р. Інститутом підготовки юридичних кадрів для СБ України в режимі онлайн проведено одинадцяте засідання постійно діючого науково-практичного семінару «Правове забезпечення оперативно-службової діяльності: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення»; 28 травня 2021 р. – II Міжнародну науково-практичну конференцію «Проблеми саморозвитку особистості в сучасному суспільстві»; 30 вересня 2021 р. – міжнародний круглий стіл «Віртуальні активи у розвитку національної економіки», організований спільно з Центром права, етики та цифрових технологій університету; 22 жовтня 2021 р. спільно з кафедрою приватного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича – Міжнародну науково-практичну онлайн-конференцію «Правові виклики сучасності: захист прав людини в умовах пандемії»; 28 жовтня 2021 р. – Міжнародна науково-практична конференція «Діяльність військової юстиції в умовах збройного конфлікту. Досвід української прокуратури», в якій взяли участь представники Генеральної прокуратури, Спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері, народні депутати України, науковці, а також фахівці з Польщі, Румунії, Естонії й Азербайджану; 17 листопада 2021 р. – VI Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Адаптація правової системи України до права Європейського Союзу: теоретичний і практичний аспекти», організатором якої виступив Полтавський юридичний інститут; 30 листопада 2021 р. – XXIII Всеукраїнську наукову конференцію

викладачів, молодих науковців і студентів «Український соціум: соціально-політичний аналіз сучасності та прогноз майбутнього»; 10 грудня 2021 р. – Науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми земельного, аграрного, екологічного та природоресурсного права» з нагоди 65-річчя викладання навчальних дисциплін земельно-правового, аграрно-правового й еколого-правового спрямування.

За звітний період кафедрами Університету організовано наукові заходи, присвячені ученим, які стали у витоків юридичної освіти і науки. Так, 12 березня 2021 р. відбулася XIX Науково-практична конференція «Учасники цивільних відносин: новації рекодифікації цивільного (приватного) права України», присвячена 99-ї річниці з дня народження професора В. П. Маслова; 15–16 червня 2021 р. – Міжнародна наукова конференція «Сучасні конституційні доктрини: проблеми формування та застосування в юрисдикційній практиці» (XIV Тодиківські читання), учасниками якої стали понад 120 науковців з України, Австрії, Молдови та інших країн; 11 жовтня 2021 р. на базі Київського регіонального центру НАПрН України за ініціативи Асоціації фінансового права України і Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого й за підтримки кафедри фінансового права Інституту права КНУ імені Тараса Шевченка – щорічна Науково-практична конференція «Вороновські читання»; 10 листопада 2021 р. – III Харківський кримінально-процесуальний полілог: «Кримінальний процес: сучасний вимір та перспективні тенденції», присвячений 90-річчю від дня народження професора Ю. М. Грошевого; 26 листопада 2021 р. – VII-ті Харківські міжнародно-правові читання, присвячені пам'яті професорів М. В. Яновського і В. С. Семенова, «55 років Міжнародним пактам про права людини»; 15 грудня 2021 р. – Науково-практична конференція «Проблеми вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних та сімейних прав», присвячена пам'яті професора Ч. Н. Азімова; 15 грудня 2021 р. – круглий стіл, присвячений 100-й річниці з дня народження видатного вченого у галузі цивільного процесуального права Л. Я. Носко. Всі наукові заходи стали підтвердженням активної діяльності кафедр Університету з підвищення ефективності наукових досліджень й упровадження їх результатів у практичну діяльність.

Учені Університету брали активну участь у різних наукових заходах міжнародного рівня, присвячених актуальним проблемам правознавства, які проводилися як в Україні, так і за її межами, зокрема, в Австралії, Австрії, Болгарії, Великій Британії, Казахстані, Канаді, Латвії, Молдови, Нідерландах, Німеччині, Польщі, Словацькій Республіці, Туреччині, Швеції, Угорщині, Франції та ін. За

результатами 536 наукових заходів опубліковано 1326 тез доповідей і наукових повідомлень обсягом 353 друк. арк.

8.4. Діяльність науково-дослідницького сектору

У 2021 році співробітниками науково-дослідницького сектору Університету виконані відповідні розділи з чотирьох фундаментальних науково-дослідних робіт. Зокрема, у 2021 році завершено розробку двох фундаментальних науково-дослідницьких робіт, що фінансуються за кошти державного бюджету:

– «Інформаційна безпека України в умовах гібридної війни: філософсько-правовий аналіз» (науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. Ю. Битяк);

– «Правова політика у сфері територіальної організації влади та публічного управління в Україні у контексті європейської інтеграції» (науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. С. Серьогіна).

У березні 2021 року за результатами конкурсу відкрито нову фундаментальну НДР «Система національної безпеки України у XXI ст. (невійськовий аспект): трансформація підходів до правового регулювання» (науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. І. Яковюк, 2021–2023 рр.);

У червні 2021 року за результатами розгляду апеляції до Наукової ради МОН відкрито нову фундаментальну НДР «Правове забезпечення протидії біозагрозам в умовах протиепідемічних заходів як складова національної безпеки» (науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. Н. Гуторова, 2021–2023 рр.).

Також у 2021 р. за результатами перемоги у тендерній закупівлі й укладеного з Апаратом Ради Національної безпеки і оборони України договору проведено прикладне дослідження під керівництвом проф. Н. Гуторової: «Протидія загрозам національній безпеці у сфері охорони здоров'я населення шляхом імплементації у національне законодавство та правозастосовну практику положень Конвенції Ради Європи про підроблення медичної продукції та подібні злочини, що загрожують охороні здоров'я». Вартість наданих послуг 188,0 тис. грн.

На замовлення АТ «Харківобленерго» виконано прикладну науково-дослідну розробку за темою «Економіко-правові ризики виключення АТ «Харківобленерго» з переліку об'єктів великої приватизації державної власності та шляхи їх мінімізації» під керівництвом проф. О. Дмитрик. Отримано 70,0 тис. грн.

У 2021 році грантовий проєкт під керівництвом проф. І. Яковюка та відповідального виконавця доц. М. Рубашенка «Колабораціонізм на тимчасово окупованих територіях України: проблеми правової оцінки, гарантування прав і

свобод людини та реінтеграції територій» переміг у конкурсному відборі проєктів Національного фонду наукових досліджень України «Наука для безпеки і сталого розвитку України». Загальна вартість проєкту становить 4102,8 тис. грн. Розпочато процедуру підписання договору на виконання проєкту з НФДУ.

До конкурсу проєктів із проведення наукових досліджень і розробок «Людина, суспільство, наука перед сучасними викликами: інноваційні дослідження в суспільно-гуманітарній сфері», організованого НФДУ, у листопаді 2021 року подано грантовий проєкт під керівництвом проф. Ю. Бауліна «Інноваційна модель кримінально-правового захисту безпеки суспільства».

У жовтні-листопаді 2021 року проведено перший етап щорічного Конкурсного відбору наукових проєктів фундаментальних та прикладних досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок, що пропонуються до виконання починаючи з 2022 року за рахунок коштів державного бюджету. Для участі у другому етапі Конкурсу до МОН України подано 4 проєкти НДР: «Безпекове довкілля України: національні та міжнародно-правові аспекти» (керівник проєкту – проф. Г. Анісімова); «Трансформація державно-правової моделі контролю місцевого самоврядування у контексті забезпечення національної безпеки, територіальної цілісності України» (керівник проєкту – проф. С. Серьогіна); «Удосконалення організаційно-правових засад захисту національних інтересів України у сфері інформаційної безпеки» (керівник проєкту – доц. Ю. Рябуха), «Надання правової допомоги у цивільному процесі як складова забезпечення доступності правосуддя» (керівник проєкту – проф. К. Гусаров).

Також у 2021 році до участі у другому етапі Конкурсного відбору проєктів наукових робіт молодих вчених, що пропонуються до виконання починаючи з 2022 року, до МОН України подано проєкт «Доктринальні засади модернізації моделі місцевого та регіонального управління в умовах євроінтеграції» (керівник проєкту – доц. А. Чиркін).

Основними виконавцями НДР є науково-педагогічні працівники кафедр Університету, аспіранти, студенти.

За результатами наукових досліджень видано 3 монографії (одна з них мовою ЄС), 7 розділів у колективних монографіях, 5 підручників, 5 збірників наукових праць. Науково-педагогічні працівники брали активну участь у роботі 46 конференцій, семінарів і круглих столів. Опубліковано в наукових виданнях 51 статтю і 42 тези доповідей, у т. ч. 6 статей у міжнародній наукометричній базі даних *Web of Science*, 9 статей *Scopus*.

Загальний обсяг держбюджетного фінансування НДР за вказаний період становив 1071,5 тис. грн.

Постійно велася робота із пошуку потенційних замовників і комерціалізації наукового доробку фахівців Університету. Так, за надання юридичних послуг юридичним і фізичним особам отримано 1727,0 тис. грн. (з урахуванням ПДВ), що понад у 1,5 рази перевищує обсяг бюджетного фінансування у звітному році та на 47 % вище показника наповнення спеціального фонду за попередній рік. У звітному році укладено 72 договори про надання юридичних наукових послуг.

За результатами співробітництва з ТОВ «Міжнародний центр фінансово-економічного розвитку – Україна» Університетом на базі науково-дослідницького сектору і кафедри трудового права проведено спільні науково-освітні заходи з розширення професійних компетентностей керівників і спеціалістів з управління персоналом і підбору кадрів, бухгалтерського обліку, у сфері держзакупівель й охорони праці, а також інших фахівців організацій різних форм власності. За результатами співпраці у 2021 році отримано 377,5 тис. грн.

Також НДС брав участь і здобув перемогу у п'яти процедурах спрощеної закупівлі з НАК «Нафтогаз України», АТ «Харківобленерго», АТ «Укрпошта»; завдяки цьому укладено договори про надання юридичних послуг і підготовку науково-правових висновків на загальну суму 249,5 тис. грн.

Ученими Університету укладено грантову угоду № SISNCT21CA3038 з Державним департаментом США з метою реалізації науково-технічного проєкту «Протидія вбивствам із застосуванням зброї масового знищення (ЗМЗ) в Україні шляхом підвищення місцевої спроможності виявляти та реагувати на загрози її розповсюдження» (керівник проєкту – доц. Д. Аббакумова). Отримано 673,7 тис. грн. (екв. 24 698 дол. США).

8.5. Інноваційна діяльність у межах роботи науково-дослідницького сектору

Інноваційна діяльність як складова роботи науково-дослідницького сектору Університету також є невід'ємним елементом фундаментальних і прикладних наукових досліджень.

За результатами проведеного на замовлення Апарату РНБО України прикладного дослідження під керівництвом проф. Н. Гуторової *«Протидія загрозам національній безпеці у сфері охорони здоров'я населення шляхом імплементації у національне законодавство та правозастосовну практику положень Конвенції*

Ради Європи про підроблення медичної продукції та подібні злочини, що загрожують охороні здоров'я» було: (а) проведено комплексний аналіз стану правового регулювання в Україні відносин у сфері протидії фальсифікації й обігу фальсифікованої медичної продукції та його відповідності міжнародно-правовим зобов'язанням, виявлено існуючі недоліки, які становлять загрозу публічному здоров'ю; (б) досліджено практику застосування в Україні наявних законодавчих положень, спрямованих на протидію фальсифікації та обігу фальсифікованої медичної продукції; (в) проведено аналіз найкращих європейських практик імплементації Конвенції Медікрайм, на підставі якого доведена доцільність створення у структурі Національної поліції спеціального підрозділу або служби з протидії фальсифікації медичної продукції, а також забезпечення навчання таких осіб відповідно до частини 1 ст. 16 Конвенції Медікрайм. Науково обґрунтовано, що вдосконалення практики протидії фальсифікації медичної продукції потребує дотримання положень Конвенції Медікрайм, що стає можливим завдяки підвищенню ефективності співробітництва між Держлікслужбою, Національною поліцією, митними органами, іншими правоохоронними органами щодо протидії фальсифікації медичної продукції відповідно до ч. 1 ст. 17 Конвенції Медікрайм; (г) розглянуто можливість надання Держлікслужбі повноважень щодо здійснення контролю якості медичної продукції без попереднього попередження про час перевірки суб'єктів господарювання, що потребує внесення змін до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 р. № 877; (д) навчання осіб, які здійснюють співробітництво у сфері протидії підробленню медичної продукції відповідно до ч. 4 ст. 17 Конвенції Медікрайм; запровадження повномасштабного штрихкодування медичної продукції. За результатами НДР надано рекомендації щодо удосконалення чинного кримінального законодавства, а також регуляторного законодавства України з метою забезпечення ефективної протидії обігу фальсифікованої медичної продукції. Загальна вартість НДР склала 188,0 тис. грн.

За підсумками виконання третього етапу розпочатої у 2019 році фундаментальної НДР *«Інформаційна безпека України в умовах гібридної війни: філософсько-правовий аналіз»* (науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. Ю. Битяк) концептуалізовано філософсько-правові підходи до розуміння сутності й напрямів вдосконалення системи інформаційної безпеки України в умовах гібридної війни. Уточнені наукові підходи до інтеграції України з країнами ЄС у сфері інформаційної безпеки, досліджено сутність і сенс сучасних війн, зокрема мережевих,

доопрацьовані у смисловому плані філософсько-правові засади правового регулювання сфери інформаційної безпеки. Окремо проаналізовано сутнісні характеристики «інформаційної людини» як ключового об'єкта і суб'єкта інформаційної безпеки в умовах гібридного протистояння. Досліджено характер викликів і загроз інформаційній безпеці України на сучасному етапі гібридної війни, зокрема, визначено особливості негативного впливу соціальних мереж на соціокультурний простір вітчизняного соціуму, й аксіогенезу особистості. Визначені шляхи подолання (мінімізації) інформаційних загроз духовно-культурному простору нашої держави у правовій, світоглядно-виховній і комунікаційній площинах. На цій підставі розроблені й обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення системи інформаційної безпеки України в умовах гібридної війни.

Із практичної точки зору отримані результати можуть бути покладені в основу вдосконалення політико-правових документів у сфері інформаційної безпеки, стати науковим підґрунтям для контрпропагандистських заходів у гібридній війні.

За результатами виконання третього етапу НДР за участю авторів проекту видано монографії: «Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади» / за заг. ред. О. П. Дзьобаня. Харків: Право, 2021. 776 с. (48,5/19,2 друк. арк.); «Війни інформаційної епохи: міждисциплінарний дискурс» / за ред. В. А. Кротюка. Харків: ФОП Федорко М. Ю., 2021. 558 с. (32,54/2,6 друк. арк.), підготовлено низку наукових статей, опублікованих у наукових фахових виданнях України, а також у виданнях, що індексуються в базі Scopus, Web of Science, Index Copernicus. Окремі положення і результати дослідження були впроваджені у навчальний процес під час викладання курсів «Філософія» та «Філософія прав людини». Концептуальні ідеї проекту знайшли своє відображення у наукових роботах аспірантів і студентів, які є членами кафедральних наукових проблемних груп. Виконання третього етапу НДР профінансовано МОН України у розмірі 206,3 тис. грн, загальна вартість НДР (2019-2021 рр.) – 612,6 тис. грн.

У ході виконання третього етапу розпочатої у 2019 році фундаментальної НДР «*Правова політика у сфері територіальної організації влади та публічного управління в Україні у контексті європейської інтеграції*» (науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. С. Серьогіна) визначені основні напрями удосконалення правотворчої політики й правозастосовчої практики у сфері територіальної організації влади та публічного управління в Україні. Узагальнені практико орієнтовані пропозиції щодо правових, політичних, інституційних, компетенційних, організаційних та інших аспектів реформування у сфері територіальної організації

влади та публічного управління в Україні. Одержані результати дослідження знайшли своє відбиття у проєкті Концепції правової політики у сфері територіальної організації влади та публічного управління в Україні, оновленій редакції проєкту Закону України «Про внесення змін до Конституції України» і пояснювальній записці до нього. Також розроблена дорожня карта політичних, законодавчих та інституційних реформ, необхідних для ефективного реалізації правової політики у сфері територіальної організації влади; напрацьовані законодавчі пропозиції та законопроекти, спрямовані на впровадження європейських стандартів децентралізації влади, належного врядування й адміністрування. Крім того, видано 1 колективну монографію, 1 монографія підготовлена до опублікування у закордонному виданні офіційною мовою ЄС; видано 3 навчальних посібника, 1 збірник, опубліковано 15 наукових статей, 6 з яких – у міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, 10 тез наукових доповідей; члени ТТК взяли участь в організації 3 наукових конференцій; під їх керівництвом захищено 5 кандидатських дисертацій. Виконання третього етапу НДР профінансовано МОН України у розмірі 270,0 тис. грн, загальна вартість НДР (2019–2021) – 810,0 тис. грн.

За результатами виконання першого етапу розпочатої в 2021 році НДР *«Система національної безпеки України у XXI ст. (невійськовий аспект): трансформація підходів до правового регулювання»* (науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. І. Яковюк) проаналізовано теоретико-методологічні підходи до розуміння сутності й особливостей національної безпеки України у XXI ст. Нині ведеться робота з опрацювання авторської методології дослідження у контексті теми проєкту. Визначено роль і місце інформаційної безпеки у системі національної безпеки України в сучасних умовах. Досліджено ціннісне підґрунтя функціонування інституту національної безпеки в умовах соціальних трансформацій. Взята участь у міжнародних і всеукраїнських конференціях за темою проєкту, підготовлено підрозділи монографій, низку наукових статей, опублікованих у наукових фахових виданнях України, а також у виданнях, що індексуються в базі Scopus, Web of Science, Index Copernicus, тези виступів на конференціях за тематикою дослідження. Виконання першого етапу НДР профінансовано МОН України у розмірі 342,5 тис. грн.

За результатами виконання першого етапу розпочатої в 2021 році НДР *«Правове забезпечення протидії біозагрозам в умовах протиепідемічних заходів як складова національної безпеки»* (науковий керівник – д-р. юрид. наук, проф. Н. Гуторова): (а) систематизовано перелік актів і документів, які є релевантними для регулювання відносин у сфері епідемічної безпеки; (б) розроблено систему маркерів

якості задля подальшого аналізу зібраного нормативного матеріалу; (в) підготовлено аналітичну довідку щодо іноземного досвіду правового регулювання відносин у сфері епідемічної безпеки; (г) систематизовано перелік провідних наукових і науково-практичних джерел із питань правового регулювання епідемічної безпеки; (д) систематизовано звід судових рішень; (е) розроблено шаблони для проведення опитувань і анкетувань; підготовлено аналітичну довідку щодо недоліків правового регулювання відносин у сфері епідемічної безпеки; (є) проведено пілотне соціологічне дослідження й узагальнено його результати; (ж) проведено круглий стіл, присвячений питанням епідемічної безпеки, і видано збірник тез наукових доповідей; (з) підготовлено тези доповідей на V Медико-правовий форум, де окрема дискусійна панель була присвячена питанням епідеміологічної безпеки; (и) отримано 1 свідоцтво на авторський твір (Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 108910 від 25.10.2021 року. Наукова стаття «Чорний Онлайн Ринок Лікарських Засобів Під Час Пандемії COVID-19: Правові Засоби Протидії». Автор: Наталія Гуторова); підготовлено шість статей (три з них індексуються в базі *Scopus*); (ї) підготовлено розділи та підрозділи підручника. Виконання першого етапу НДР профінансовано МОН України у розмірі 252,7 тис. грн.

Отримані у 2021 році наукові результати за вказаними фундаментальними та прикладними дослідженнями є інноваційними й конкурентоспроможними не тільки в рамках вітчизняної науки, а і за її межами.

8.6. Діяльність науково-освітніх центрів

У 2021 році утворено нові науково-освітні центри: Навчально-науковий центр підтримки проєктів та досліджень; Центр права, етики та цифрових технологій; Центр дослідження правових проблем перехідного правосуддя.

Разом з тим продовжує свою діяльність *Центр дослідження верховенства права і релігії*, науковці якого спільно з Міжнародною лабораторією бізнесу і прав людини провели ряд заходів, а саме: вебінари «Свобода слова, популізм та соціальні мережі: кейс Трампа та його уроки для України», «Релігійна свобода за різних політичних режимів», «Порозуміння. Зустріч у Харкові».

Для учених і практичних працівників проводилися тренінги: «Свобода релігії або переконань і безпека» для співробітників ОБСЄ у балканських країнах; «Свобода релігії або переконань і безпека» для Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ; «Стандарти ОБСЄ у сфері свободи релігії або переконань і безпеки» для викладачів і науковців Національної академії політики імені Хо Ши Міна (В'єтнам).

Центром права, етики та цифрових технологій у 2021 році проведено практичний курс «Застосування прав людини до сфери цифрових технологій» (Applying Human Rights to Digital Tech) спільно з Міжнародною лабораторією з бізнесу і прав людини Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого та Харківською обласною фундацією «Громадська Альтернатива» за підтримки Посольства Королівства Нідерландів в Україні.

У травні 2021 року відбувся Презентаційний воркшоп Центру права, етики та цифрових технологій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого «Digital-безпека та цифровізація». Партнерами воркшопу стали Координатор проєктів ОБСЄ в Україні, Консультативна місія Європейського Союзу в Україні з реформування сектору цивільної безпеки України, Моніторингова місія ООН з прав людини в Україні, Kharkiv IT Cluster. У заході взяли участь представники університету, міжнародних організацій, громадських організацій, академічної спільноти, органів державної влади і місцевого самоврядування, бізнесу.

У вересні 2021 року в межах V Харківського міжнародного юридичного форуму Центром організовано проведення міждисциплінарного воркшопу «Цифрові технології, людський досвід і право», проведено дискусії «Штучний інтелект та відкриті дані», «Права людини в умовах цифрової трансформації суспільства: сучасні виклики, світові тенденції, особливості реалізації і захисту», також було проведено тренінг для студентів та викладачів: «Застосування прав людини в сфері цифрових технологій»

Також Центром було проведено ряд заходів: тренінг «Права людини і бізнес у сфері цифрових технологій» за підтримки Фонду Прав Людини Посольства Королівства Нідерландів в Україні у межах проєкту «Applying Human Rights to Digital Tech», вебінар «Право на забуття: проблеми реалізації та перспективи регулювання», вебінар «Справедливість та ефективність: коли штучний інтелект наймає на роботу», Міжнародний круглий стіл «Віртуальні активи у розвитку національної економіки» та ін.

В межах проєкту «Майбутнє цифрового світу» підготовлено серію коротких онлайн-бесід та текстових інтерв'ю з актуальних питань, які стосуються тенденцій розвитку технологій, викликів для права та етики, цифрової трансформації тощо. Відео доступні англійською або українською мовами, з додаванням субтитрів обома мовами для ширшого доступу осіб, що цікавляться цією тематикою.

Навчально-науковим центром підтримки проєктів та досліджень ведеться діяльність з підготовки проєктів для участі в міжнародних і національних конкурсах.

Так, для участі у конкурсі проєктів Еразмус+ за напрямом Жана Моне у 2021 р. було утворено 12 проєктних груп, які готували заявки. За результатами роботи до участі у конкурсі було допущено 5 проєктів. Два проєкти отримали перемогу:

- «Перехідне правосуддя в контексті європейських цінностей» на 2022-2025 роки, сума 11500 євро. Керівник проєкту: к.ю.н., доц. Сенаторова О.В.;
- «Верховенство права для приватних суб'єктів» на 2022-2025 роки, сума: 14000 євро. Керівник проєкту: к.ю.н., доц. Уварова О.О.

Також ученими Університету:

- Підготовлено успішний проєкт для Міжнародного Вишеградського фонду на 2021-2023 роки, сума: 12900 євро. Керівник проєкту: к.ю.н., доц. Уварова О.О.
- Укладено Угоду про співпрацю з Данським інститутом прав людини. За нею Університет отримав у 2021 році 8000 євро (здійснення перекладів юридичних текстів, часткове фінансування панельної дискусії під час Харківського юридичного форуму).

Центром здійснюється підготовка чотирьох проєктів Еразмус+ K2 «Стратегічне партнерство» (дедлайн - 17 лютого 2022 року); підготовлено і подано для участі у конкурсі Horizon проєкт спільно з університетами Італії (координатор проєкту), Нідерландів, Німеччини, США (результати мають бути відомі у березні 2022 року).

Підготовлено 3 проєкти для участі у конкурсі Національного фонду досліджень України (результати мають бути відомі у квітні 2022 року).

Надано супровід у підготовці аспіранткою Університету Тамарою Горбачевською (науковий керівник: к.ю.н., доц. Вовк Д.О.) заявки для участі в PhD Sandwich Programm Університету Вагенінгена (Нідерланди). Заявка здобула перемогу. Науковий супровід наукового дослідження здійснюється к.ю.н., доц. Вовком Д.О. і к.ю.н., доц. Уваровою О.О. Відповідно до бюджету програми, Університет має отримати 4500 євро на проведення спільного заходу за тематикою дослідження (Гендерна рівність і свобода віросповідання).

Центр дослідження правових проблем перехідного правосуддя було утворено у травні 2021 р. За час діяльності Центру було проведено наступні заходи:

- Організовано та проведено першу в Україні Міжнародну школу перехідного правосуддя «Перехідне правосуддя: світовий досвід і український контекст». Школа була організована у співпраці з ГО «Центр міжнародного гуманітарного права і перехідного правосуддя» за сприяння Konrad-Adenauer-Stiftung та за підтримки Постійного Представника Президента України в Автономній Республіці Крим. Створено сайт Школи <http://transitionaljustice.online/>

- Центром підготовлено та подано заявку на грант Erasmus+Programme (ERASMUS-JMO-2021-MODULE) на тему «Promoting the EU Values in Transitional Justice Policies», що присвячено поширенню цінностей Європейського Союзу в рамках перехідного правосуддя. Цей Проект Центру було оцінено на високому рівні та відібрано для фінансування строком на 2022-2024 роки.

Сутність проекту полягає в проведенні сертифікатної програми «Просування цінностей ЄС у політиці перехідного правосуддя» для органів державної влади, академічних кіл та студентства із залученням національних і міжнародних експертів з країн, що проходять шлях перехідного правосуддя в умовах окупації частини їх територій.

Проведення сертифікатної програми на базі Університету має на меті заповнити наявну прогалину у всебічному розумінні серед студентів українських юридичних та неюридичних вищих навчальних закладів та широкої громадськості підходу ЄС до відновлення верховенства права та справедливості в ситуаціях серйозних порушень міжнародного права прав людини та міжнародного гуманітарного права під час і після збройних конфліктів.

Сертифікатна програма включає в себе 8 лекцій, один загальний Практикум (Workshop) та 12 практичних занять в онлайн форматі щорічно для всіх учасників.

- У травні 2021 р. до Центру з візитом завітали Радник з питань професійної військової освіти при Представництві НАТО в Україні від Литви, підполковник Стасіс Палдунас, Старший радник від США при Міністерстві оборони України Джон Бассут, Радник з гендерних питань оперативно-тактичної групи – «Україна» (Операція «ЮНІФАЄР»), капітан Метью Дж. Стоунер, директор Департаменту військової освіти і науки Міністерства оборони України Володимир Мірненко, у супроводі перекладачки відділу оборонного співробітництва при Посольстві США в Україні Ольги Кравчук, та лінгвіста оперативно-тактичної групи – «Україна» (Операція «ЮНІФАЄР») лейтенанта Наталі Вілсон.

Учасники зустрічі обговорили можливості для співпраці в рамках розвитку Центру і розширення програм обміну досвідом у сфері одного з компонентів перехідного правосуддя, пов'язаного з роззброєнням, демобілізацією та реінтеграцією (Disarmament, Demobilisation and Reintegration – DDR).

- У серпні 2021 р. Центр приймав делегацію Оборонного інституту міжнародно-правових досліджень (DIILS) на чолі з його директором, капітаном Іоаном Векслером, директоркою регіональної програми DIILS Сандру О'Герн, радника з питань інституційного розвитку DIILS Джозефа Оренстайна і офіцера міжнародних операцій

DIILS лейтенанта-командора Карла Мюллера. Делегація DIILS взяла участь у круглому столі «Удосконалення викладання міжнародного гуманітарного права та права прав людини для військовослужбовців Збройних сил України». Захід було присвячено актуальним питанням прав людини і перехідного правосуддя.

- Також Центром спільно з Робочою групою з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Комісії з правової реформи при Президенті України, Центром міжнародного гуманітарного права і перехідного правосуддя та Центром прав людини «ЗМІНА» за підтримки Фонду «Відродження» було проведено Регіональний круглий стіл «Перехідне правосуддя та комунікація тематики подолання наслідків збройного конфлікту: регіональний контекст» із ключовими лідерами громадської думки Харківщини з метою обговорення основних елементів перехідного правосуддя і їхнього застосування в Україні. До участі в обговоренні було запрошено представників громадянського суспільства, наукової спільноти, лідерів громадської думки Харківського регіону.

- 9 грудня 2021 р. Центром разом із Центром міжнародного гуманітарного права та перехідного правосуддя було проведено першу із Циклу онлайн-лекцій, присвячених міжнародному гуманітарному і міжнародному кримінальному праву, засадам перехідного правосуддя. Спікеркою цього вебінару виступила юристка Офісу Прокурора Міжнародного кримінального суду Юлія Нузбан,. Лекція була присвячена питанням тривалості провадження у Міжнародному кримінальному суді.

- В рамках конкурсу ПРООН «Повага до прав людини та здійснення правосуддя в умовах збройного конфлікту на території України» Центром було подано заявку на грант в рамках проєкту «Жертво-центричний підхід у перехідному правосудді».

8.7. Атестація наукових кадрів

Захисти дисертацій в Університеті проходять у постійно діючих спеціалізованих вчених радах відповідно до вимог Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013р. № 567, Положення про спеціалізовані вчені ради, інших нормативних актів, і у разових спеціалізованих вчених радах відповідно до вимог Порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167.

У 2021 році в Університеті згідно з доказами Міністерства освіти і науки України працювали 4 спеціалізовані вчені ради, в яких здійснювався захист

докторських і кандидатських дисертацій за 11-ма юридичними спеціальностями.

Зокрема, спеціалізована вчена рада Д 64.086.01 (голова ради – проф. В. Тацій; вчений секретар – проф. В. Шепітько); спеціалізована вчена рада Д 64.086.02 (голова ради – проф. В. Яроцький; вчений секретар – проф. К. Гусаров); спеціалізована вчена рада Д 64.086.03 (голова ради – проф. І. Яковюк; вчений секретар – проф. Н. Матюхіна); спеціалізована вчена рада Д 64.086.04 (голова ради – проф. М. Шульга; вчений секретар – проф. О. Дашковська).

Строк дії повноважень спеціалізованих вчених рад закінчується 31 грудня 2021 року.

За 2021 рік у спеціалізованих вчених радах Університету проведено захисти 70 дисертацій, у тому числі: 16 докторських, з яких 11 захищено співробітниками і здобувачами Університету; 54 кандидатських, з яких 34 захищено співробітниками, аспірантами і здобувачами Університету.

Крім того, в Університеті у 2021 році створено 28 разових спеціалізованих вчених рад, у яких відбулися захисти дисертацій аспірантів на здобуття ступеня доктора філософії, серед яких 25 за спеціальністю 081 «Право» і 3 за спеціальністю 293 «Міжнародне право».

Вченою радою Університету у 2021 році прийнято рішення про присвоєння вчених звань, а саме: звання професора присуджено 14 викладачам і 33 викладачам вчене звання доцента.

8.8. Наукова діяльність молодих учених і студентів

Рада молодих учених об'єднує й координує наукову роботу 415 молодих науковців Університету. Радою, студентським науковим товариством, кафедрами, інститутами і факультетами Університету у звітному році було організовано 27 наукових заходів.

Члени Ради неодноразово проводили лекції, семінари-практикуми, онлайн-лекторіуми, вебінари, презентації для студентів закладів вищої освіти Харкова та Харківської області, представників органів місцевого самоврядування, правоохоронних органів та судової адміністрації, членів територіальних виборчих комісій. Зокрема, 27–29 січня 2021 р. П. Романюк та Б. Мохончук виступили модераторами робочої групи «Оскарження рішень, дій та бездіяльності виборчих комісій. Відповідальність виборчих комісій та їх членів» Національної онлайн-конференції «Місцеві вибори 2020 року в Україні: висновки та рекомендації»; 19–25 травня 2021 р. проведено онлайн-лекторіум для студентів Харківщини, в рамках

якого прочитані лекції: «Загальні засади місцевого самоврядування в Україні», «Конфлікт інтересів: запобігання та врегулювання», «Булінг: протидія та запобігання», «Запобігання домашньому насильству», «Важливість вибору в демократичному суспільстві», «Публічна влада в Україні»; 30 червня 2021 р. прочитана лекція в рамках курсу з підвищення кваліфікації депутатів Харківської міської ради; 4 листопада 2021 р. відбувся вебінар «Права постраждалої від домашнього насильства дитини» для школярів у рамках «Школи юного правознавця» тощо.

Члени Ради молодих вчених за звітний період взяли участь у роботі конкурсних комісій, вчених рад, рад молодих вчених при органах державної влади і наукових установ України та за її межами.

Крім того, 28 січня 2021 р. канд. юрид. наук., асистент кафедри теорії та філософії права Христина Трихліб як член Центрального та Східно-Європейського відділення міжнародного товариства публічного права, брала участь у вебінарі «Судова правотворчість в європейських конституційних судах»; 29 березня 2021 р. координаторка відділу рейтингів (Центр рекрутингу, маркетингу та комунікацій) Ріната Казак як делегатка від Університету взяла участь в онлайн- конференції QS MAPLE 2021 у Саудівській Аравії «The Future Today: Sustainable growth towards 2030»; 2 листопада 2021 р. керівниця Центру права, етики та цифрових технологій Юлія Разметаєва представила університет на міжнародному заході партнерського Університету Технологій MARA (Малайзія).

За результатами конкурсу «Молодий вчений року» (2020), який проводила Рада молодих учених при МОН України, молоді науковці Університету стали лауреатами конкурсу у відповідних номінаціях: завідувач кафедри кримінального права і кримінально-правових дисциплін Полтавського юридичного інституту Іван Тітко – у номінації «Науковий подкаст»; доцент кафедри конституційного права України Павло Романюк – у номінації «Наукова конференція»; асистент кафедри кримінального права №1 Максим В'юник – у номінації «Монографія».

Олена Уварова (канд. юрид. наук, доцент кафедри теорії та філософії права, голова Міжнародної лабораторії бізнесу і прав людини Університету) нагороджена подякою Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини за значний особистий внесок у діяльність із захисту прав людини.

У 2021 р. Михайло Шепітько (д-р. юрид. наук, професор кафедри кримінального права № 1) отримав стипендію Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук.

У 2021 р. стипендіатами Кабінету Міністрів України для молодих вчених – Тетяна Цувіна, доцентка кафедри цивільного процесу і Андрій Лапкін – доцент кафедри судоустрою та прокурорської діяльності.

Нині понад 2 тис. студентів усіх форм навчання працюють у наукових студентських гуртках, які очолюють провідні вчені Університету. Студентами у звітному році опубліковано 2176 тез доповідей і наукових повідомлень загальним обсягом 439 друк. арк. як в українських, так і зарубіжних виданнях.

Незважаючи на карантинні заходи, пов'язані з COVID-19, члени Ради молодих вчених разом із Студентським науковим товариством беруть активну участь в організації та проведенні наукових заходів: всього за останній рік проведено 16 всеукраїнських та міжнародних наукових та науково-практичних заходів.

Впродовж січня-квітня 2021 р. на базі нашого Університету проходив «Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з «Адміністративного права і процесу; фінансового права; інформаційного права». За підсумками Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт 17 студентів Університету нагороджені дипломами переможців.

Стипендіатами іменних стипендій Верховної Ради України стали 3 студенти Університету; Кабінету Міністрів України – 1; Президента України – 5.

Стипендію Харківського міського голови «Обдарованість» у 2021/2022 навчальному році отримують 5 студентів (В. Марценюк, М. Кочолодзян, І. Лаптева, Р. Труш, А. Ручко).

Студенти Полтавського юридичного інституту (Катерина Зозуля та Ярослав Каландирець) – лауреати Всеукраїнського конкурсу студентських творчих і наукових робіт «Прокурор майбутнього», організованого Офісом Генерального прокурора, Тренінговим центром прокурорів України, Міністерством освіти і науки України Офісу Генерального прокурора.

Переможцями конкурсу студентських наукових робіт з криміналістики «Інноваційні засоби, методи і технології виявлення, дослідження, фіксування та презентації доказів – 2021» у 2021 р. стали студенти Софія Д., Ольга М., Микола Х., Галина Ш.

Переможцями XV Регіонального наукового конкурсу молодих вчених «Гендерна політика очима української молоді» стали курсанти Інституту підготовки юридичних кадрів для СБУ Юлія Бугай і Ганна Гончаренко за змістовне наукове дослідження з теми «Забезпечення гендерної рівності у Службі безпеки України: правові засади та міжнародний досвід».

Студент Університету Артур Коваленко зайняв II-е місце у VII Всеукраїнському конкурсі «Scholarship в Україні».

Ярослав Морозов (Інститут прокуратури та кримінальної юстиції, 3 курс) став переможцем районного етапу міського конкурсу «Молода людина року» (2021) у номінації «Студенти закладів вищої освіти III-IV рівня акредитації Московського району».

У звітному році студенти Університету перемагали й отримували дипломи наукових заходів різного рівня. Так, Анастасія Карнаух, студентка 4 курсу міжнародно-правового факультету, представляла Університет на міжнародному конкурсі Філіпа Джессапа; переможцем National Anticorruption Moot Court Competition стала команда Університету у складі Всеволода Марценюка, Владислава Габідулліна і Віктора Галчанського (березень 2021 р.). Уже четвертий рік поспіль команда студентів нашого Університету посідає перше місце в цих змаганнях, що свідчить про ґрунтовну їх підготовку.

Голова дебатного клубу Університету Марія Волга стала переможницею Всеукраїнського дебатного турніру «Cannon Cup», на якому зібралися 28 команд зі всіх куточків України (3–4 липня 2021 р.); а студенти Університету Руслан Бабаєв, Валерія Васильєва, Владислав Габідуллін, Віталій Григор'єв, Ярослав Каландирець, Валерія Сокурєнко, Іван Щеглаков (17 червня 2021 р.) стали переможцями першого етапу конкурсу «Виконуй! Вигравай! Стажуйся!» від LCF Law Group.

Команда Університету (Катерина Кириченко, Роман Крохмаль, Андрій Яворовський, Всеволод Марценюк) здобула абсолютну перемогу на міжнародних змаганнях з перехресного допиту Cross Examination Moot (листопад 2021 р.); команда студентів Університету «Fiat Justitia» у складі Катерини Карачевцевої, Романа Крохмалю, Олександра Русецького і Дениса Шевченка посіла I місце на Всеукраїнському антикорупційному муткорті (19–21 листопада 2021 р.); Всеволод Марценюк і Владислав Ільченко посіли II місце на Національних змаганнях з симуляції судового процесу The Leavitt Institute.

9. МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

9.1. Участь у міжнародних освітніх програмах та правових конкурсах

Одним із перспективних і головних напрямів розвитку міжнародної академічної співпраці є участь у міжнародних освітніх програмах. Освітня програма ЄС Еразмус+ спрямована саме на активізацію міжнародного співробітництва й підвищення

мобільності студентів, докторантів, викладачів, дослідників Університетів, які мають можливість отримувати стипендії в межах цієї програми для продовження навчання або проведення наукових досліджень у країнах ЄС.

Європейське виконавче агентство з питань освіти і культури 20 квітня 2021 року офіційно схвалило фінальний звіт проєкту «Європейське право прав людини для університетів України і Молдови». Було відмічено успішність виконання проєктних завдань, за результатами чого, зокрема, підготовлені і надруковані 16 посібників за магістерськими й докторськими програмами. Приємно, що авторами 10 з них є науковці Університету, які протягом трьох років працювали разом із колегами з Швеції, Ірландії та Великої Британії.

В рамках проєкту, який триває, «Модернізація магістерських програм для майбутніх суддів, прокурорів, слідчих з урахуванням європейських стандартів з прав людини» партнерами Університету виступають такі провідні університети ЄС, як Грацький університет (Австрія), Потсдамський університет (Німеччина), Університет Екс-Марсель (Франція), Університет м. Рієка (Хорватія), Вільнюський університет (Литва). У 2021 р. члени робочої групи проєкту завершили роботу над сімома навчальними посібниками: «Етика судді, прокурора, слідчого»; «Міжнародні стандарти прав людини у кримінальному праві»; «Переговори та медіація: практичні навички для майбутніх суддів та прокурорів»; «Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження»; «Кіберзлочинність та електронні докази»; «Організована та економічна злочинність»; «Проблеми правового регулювання виконання кримінальних покарань».

Протягом навчального року передбачено реалізацію сертифікатної програми для магістрів, метою якої є оволодіння знаннями щодо європейських стандартів прав людини для використання їх у професійній діяльності прокурорів, суддів і слідчих.

Координатор проєкту Томас Крюссман (Грацький університет, Австрія) провів серію занять за участі представників університету м. Рієка, Хорватія (30 січня 2021), Грацького університету, Австрія, і Вільнюського Університету, Литва (20 березня 2021 р.) із магістрантами Інституту прокуратури та кримінальної юстиції, під час яких розглядалися питання юридичної освіти, а також трансформації системи кримінальної юстиції, пов'язані із набуттям членства у ЄС. Також проф. Крюссман провів майстер-клас із бізнесу і прав людини, де обговорювалися проблеми корпоративної соціальної відповідальності, сучасні тенденції і вимог до розкриття інформації, сталого пошуку тощо. З 26 до 30 вересня 2021 р. в Національному університеті «Одеська юридична академія» у рамках проєкту відбулася літня школа «Кримінальна юстиція і європейські стандарти прав людини».

Проведено закупівлю обладнання, вітчизняної і зарубіжної літератури для забезпечення навчального процесу і модернізації існуючих магістерських програм. Із метою формування належних практичних навичок майбутніх суддів, прокурорів, слідчих і використання в навчальному процесі здійснено закупівлю криміналістичної валізи, укомплектованої найсучаснішими пристроями й матеріалами.

Слід відмітити, що відповідно до обмежень академічної мобільності з огляду на пандемію COVID-19 у рамках проєктів Еразмус+ KA2 починаючи з березня 2020 року закордонні академічні візити учасників майже призупинено. Зокрема, візити до Німеччини, Австрії, Білорусі та Хорватії з 2021 року перенесено на 2022 рік, а всі координаційні наради та презентації відбуваються виключно у форматі онлайн.

Студенти Університету успішно беруть участь у міжнародних правових конкурсах. Так, 14 лютого команда Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого другий рік поспіль увійшла до фіналу й посіла друге місце на Національних раундах одного з найпрестижніших мут-кортів у сфері міжнародного права – Конкурсі імені Філіпа Джессапа (Philip C. Jessup International Law Moot Court Competition). На національних раундах, що відбувалися з 13 по 14 лютого, команда Університету вийшла до півфіналу змагань із максимальною кількістю перемог, а потім і до фіналу.

Команда студентів Університету 26 листопада 2021 року здобула перемогу на міжнародних змаганнях студентських команд університетів з усього світу з ексклюзивним фокусом на веденні перехресного допиту в міжнародному комерційному арбітражі – Cross Examination Moot, організованих групою практиків і науковців Паризького інституту політичних досліджень із метою зробити внесок в розвиток наступного покоління юристів-практиків у сфері арбітражу. Фабула змагань була розроблена Постійною палатою третейського суду й міжнародною консалтинговою компанією Compass Lexecon. На основі матеріалів фабули із письмовими заявами, показаннями свідків, висновками експертів і документальними доказами студенти проводили прямі й перехресні допити свідків та експертів. Роль арбітрів виконували іноземні юристи й науковці з багаторічним досвідом у сфері комерційного арбітражу.

Організовано черговий раунд сертифікатної програми «Практичний курс з верховенства права», яку Університет проводить разом з Європейським центром верховенства права і Університетом Південної Кароліни за підтримки Програми USAID «Нове правосуддя». Протягом трьох тижнів 30 учасників програми, які представляють різні регіони України й належать до різних юридичних професій,

вивчали ціннісні, інституційні, процедурні та інші аспекти дії принципу верховенства права і розвивали «м'які» навички у цій сфері. Завершальним етапом програми стала розробка учасниками власних проєктів задля посилення верховенства права в Україні.

Заняття в першій в Україні Міжнародній школі перехідного правосуддя «Перехідне правосуддя: світовий досвід і український контекст» проведено 17–24 травня 2021 р. у форматі онлайн. Організаторами виступили Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого і Центр міжнародного гуманітарного права і перехідного правосуддя за сприяння Фонду Конрада Аденауера. Участь у роботі Школи взяли 142 слухачі. Заняття завершилися практикумом, під час якого всі учасники визначали, яких заходів слід вжити для запровадження перехідного правосуддя в Україні, які виклики на цьому шляху існують сьогодні, які нормативні акти мають бути прийняті для імплементації концепції і хто має бути зацікавлений у процесі імплементації складових перехідного правосуддя. За результатами роботи в рамках практикуму учасники напрацювали спільну резолюцію, яку буде взято до уваги членами Робочої групи з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Комісії з питань правової реформи в Україні, надіслано державним органам, залученим до процесу перехідного правосуддя, і поширено у засобах масової інформації.

Відбулася зустріч студентів Університету з професором Стейнаром Бріном і студентами Академії Нансена (Норвегія). Тема заходу «Меншини: чи відчувають вони належність до суспільства більшості?». Під час зустрічі ректорка Академії Нансена, професорка, колишня журналістка Юнн Ірене Асдален презентувала заклад, розповіла про історію створення й сучасну діяльність. Професор Стейнар Брін, який протягом 20 років вивчає концепції діалогу Нансена, виступив з лекцією про взаємодію національних меншин із корінним населенням держави й презентував ідею єдиного суспільства.

Студенти Університету зустрілися з суддею Європейського суду з прав людини від Португалії Пауло Пінто де Альбукерке. Професор Пінто де Альбукерке у своєму діалозі зі студентами наголосив на важливості вивчення права прав людини, поширення обізнаності суспільства про права людини й способи їх захисту. Під час зустрічі студенти мали можливість поставити питання судді. Так, учасники торкнулися проблем відмови країн від виконання рішень Європейського суду з прав людини, невизначеності співвідношення практики Страсбурзького суду і Суду ЄС, ризиків спотворення судового рішення при перекладі, політичного тиску на Суд тощо.

Крім того, 4 березня відбулася зустріч науковців Університету з норвезькими радниками з верховенства права в Україні (NORLAU Проект пробації). Керівник підрозділу прокуратури NORLAU Бйорн Ларсен виступив із доповіддю, присвяченою комбінованим покаранням і можливостям їх впровадження в Загальну частину проекту нового КК України. Учасники заходу домовилися про подальше співробітництво й проведення заходів, спрямованих на інтеграцію позитивного досвіду Норвегії у сфері кримінальної юстиції до проекту майбутнього КК України й практичної діяльності української пенітенціарної системи.

Інститутом підготовки юридичних кадрів для СБ України за участі Представництва НАТО в Україні проведено круглий стіл «Впровадження стандартів і принципів НАТО у відомчу освіту сектору безпеки і оборони України». Представник НАТО в Україні, радник із питань професійної військової освіти Стасіс Палдунас підняв актуальну тему імплементації стандартів НАТО як необхідного кроку України до Євроатлантичної інтеграції.

Не менш важливе значення має й те, що 18 травня відбувся презентаційний воркшоп Центру права, етики та цифрових технологій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого «Digital-безпека та цифровізація». У заході взяли участь представники академічної спільноти, міжнародних організацій, органів державної влади і місцевого самоврядування, громадянського суспільства, бізнесу. Учасники воркшопу спільно визначили ключові загрози, пріоритети й цінності, пов'язані з розвитком технологій і особливостями цифрової ери, захистом прав людини в умовах цифрової трансформації.

У Берліні 19 і 20 жовтня відбулося обговорення підготовки колективної українсько-німецької монографії «Сучасне державне управління стає зрозумілим». Організатором заходу виступила Берлінська школа економіки і права. Університет представляв завідувач кафедри міжнародного права Володимир Стешенко.

Продовжується співпраця Університету із закордонними партнерами в рамках програми Еразмус+. Цьогоріч два проекти Університету здобули перемогу за напрямком Жан Моне. Проект *«Верховенство права і приватний сектор»* спрямований на розробку і впровадження відповідної сертифікатної програми, учасники якої отримають знання і набувають досвіду застосування вимог верховенства права до приватних суб'єктів в країнах ЄС, а також практичних навичок їх врахування у роботі в корпоративному секторі та інших приватних сферах. Проект *«Просування цінностей ЄС у політиці перехідного правосуддя»* має на меті заповнити наявні прогалини у комплексному розумінні підходу ЄС до відновлення верховенства права

і справедливості в ситуаціях серйозних порушень міжнародного права прав людини і міжнародного гуманітарного права під час і після збройних конфліктів. У межах проєкту буде розроблено і реалізовано відповідний навчальний модуль.

Визначним досягненням науковців Університету є укладення грантової угоди з Державним департаментом США з метою реалізації науково-технічного проєкту *«Протидія вбивствам із застосуванням зброї масового знищення (ЗМЗ) в Україні шляхом підвищення місцевої спроможності виявляти та реагувати на загрози її розповсюдження»*.

Проєкт полягає у створенні навчальної онлайн платформи для щонайменше 70 учасників та проведенні триденного тренінгу для 25 осіб, які є працівниками правоохоронних органів. Навчальна онлайн платформа буде складатися з 3-х тематичних модулів. Кожен модуль буде містити текстові матеріали, короткі відеолекції, додаткову літературу, тестування. За результатами проходження курсу учасники зможуть отримати сертифікат, який буде автоматично генеруватися онлайн платформою та надсилатися на електронну пошту учасників.

Триденний тренінг буде практично орієнтований та включатиме лекції-обговорення, вирішення практичних завдань у малих групах та інші форми інтерактивної взаємодії з учасниками на розсуд експертів. За результатами проходження тренінгу учасники також отримають сертифікати.

Тематика онлайн платформи та тренінгу буде зосереджена на 3-х основних модулях. Під час проходження першого модулю «Заборонені засоби ведення війни. Різновиди зброї масового знищення» учасники отримають знання у сфері міжнародно-правового регулювання нерозповсюдження зброї масового знищення, конкретних видів ЗМЗ, відповідальності держав та фізичних осіб за її використання, а також ефективного міжнародного контролю над зброєю масового ураження. Другий модуль «Спеціальні знання в контексті розслідування та протидії використанню ЗМЗ» буде спрямований на отримання знань щодо встановлення фактів використання зброї масового знищення, організаційно-тактичних основ огляду місця події, особливостей залучення обізнаних осіб для відбору проб (зразків) на місці вчинення злочинів з використанням зброї масового знищення, поняття ядерної криміналістики, особливостей судової експертизи ядерних та інших радіоактивних матеріалів. Третій модуль «Виявлення та протидія дезінформаційним компаніям» буде спрямований на виявлення та протидію російським інформаційним операціям, які підривають норми та режими нерозповсюдження. Обговорення буде зосереджено на вивченні шляхів розповсюдження російської дезінформації, від наративів Кремля до використання

російських проксі, методів протидії каналам її поширення і, нарешті, покращенню практичних вмінь учасників.

Проректор з науково-педагогічної роботи й стратегічного розвитку Юрій Барабаш став суддею світового конкурсу освітніх проєктів Reimagine Education Awards 2021 – глобального конкурсу для освітніх інноваторів з усього світу, що об'єднує різноманітні стартапи, науковців і керівництво провідних закладів освіти й найкращих університетів. Протягом жовтня журі конкурсу оцінювало світові проєкти у сфері освіти для визначення переможців, тобто найкращих інноваційних, із глибоким соціальним або технологічним значенням напрацювань. Проректор Університету надав свою експертну оцінку більше ніж десятком проєктам з Великої Британії, Індії, Канади, Індонезії та інших країн світу, відзначивши найбільш значущі освітні ідеї.

На урочистому засіданні вченої ради 23 вересня 2021 року диплом і мантию почесного доктора Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого вручено судді Європейського суду з прав людини від Португалії професору Католицького університету (Лісабон) Пауло Пінте де Альбукерке, який у своїй промові подякував керівництву Університету за високу оцінку його професійної діяльності, а також українським колегам за плідну співпрацю.

9.2. Проведення Харківського міжнародного юридичного форуму

Університет є організатором низки міжнародних заходів, одним із найбільш значущих є Харківський міжнародний юридичний форум, який відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України проводиться у Харкові щорічно.

Так, з 20 по 24 вересня 2021 року проходив V Харківський міжнародний юридичний форум, у якому взяли участь кращі фахівці з 34 країн світу (України, Австрії, Австралії, Німеччини, Литви, Польщі тощо).

Програмою цьогорічного Форуму були передбачені шість панельних дискусій («Захист економіки від впливу організованої злочинності»; «Бізнес і права людини: пошук стійких моделей»; «Україна – НАТО: від партнерства з розширеними можливостями до членства в альянсі»; «Земельне право: скасування мораторію як рушій розвитку»; «Еколого-правові аспекти сталого розвитку»; «Права людини в умовах цифрової трансформації суспільства: сучасні виклики, світові тенденції, особливості реалізації і захисту»), а також сателітні заходи, зокрема, круглі столи, презентації, майстер-класи, лекторії (20 вересня 2021 р. – «Європейські цінності і конституційне правосуддя»; 21 вересня 2021 р. за підтримки Всеукраїнської фармацевтичної палати «Медичне право та фармацевтичне право: виклики

сьогодення»; 22 вересня 2021 р. – дискусія «Штучний інтелект і відкриті дані»; 23 вересня – «Захист прав платників податків»; 24 вересня – міждисциплінарний воркшоп «Цифрові технології, людський досвід і право»).

Спікери Форуму розглядали передумови і причини появи організованої злочинності, їх вплив на економіку України і шляхи подолання такого впливу, акцентуючи на потребі вдосконалення кримінально-процесуального законодавства, особливо в контексті умов розслідування кримінальних правопорушень; ділилися досвідом захисту економіки від тіньового бізнесу; а також торкнулися актуальних питань реалізації й захисту прав людини в умовах цифрової трансформації. Учасники заходу обговорили проєкт Кримінального кодексу України з позицій верховенства права і перші результати роботи ринку землі. Крім того, дискутувалися актуальні питання євроатлантичної інтеграції, політико-правового виміру співпраці України та НАТО, місця Європейського Союзу в сучасній системі міжнародної безпеки; еколого-правових аспектів сталого розвитку, серед яких забезпечення доступності й сталого управління водними ресурсами і санітарією, вжиття невідкладних заходів із боротьби зі змінами клімату, забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва, збереження й раціонального використання океанів тощо.

Форум розпочався панельною дискусією «Захист економіки від впливу організованої злочинності», під час якої з доповідями виступили директор Національного антикорупційного бюро Артем Ситник («Боротьба з топ-корупцією: як державі перемогти?»), Голова Вищого антикорупційного суду України Олена Танасевич («Визнання активів необґрунтованими та їх стягнення в дохід держави: цивільно-правовий важіль протидії злочинності»), голова і президент Всесвітньої асоціації платників податків Джон О'Коннел («Що таке WTA? Досвід Великої Британії щодо того, як чорний ринок може вплинути на податкові надходження»), президент Українського союзу промисловців і підприємців Анатолій Кінах та ін. Спікери приділили увагу передумовам і причинам появи організованої злочинності, випадкам їх впливу на економіку України і шляхам подолання такого впливу.

Центральною подією другого дня V Харківського міжнародного юридичного форуму стала панельна дискусія «Бізнес і права людини: пошук сталих моделей». Тема бізнесу і прав людини представлена на Форумі п'ятий рік поспіль. Це дозволило простежити позитивні зрушення у впровадженні стандартів прав людини під час ведення господарської діяльності, які відбулися з 2017 року.

Партнерами панельної дискусія «Україна НАТО. Від партнерства з розширеними можливостями до членства в Альянсі» виступили Департамент

військової освіти і науки Міністерства оборони України, Європейська поліцейська асоціація України, Європейська експертна асоціація. Європейське Командування Збройних сил США й Інститут міжнародних правових досліджень Міністерства оборони США. Учасниками обговорення найбільш актуальних питань євроатлантичної інтеграції стали представники країн – членів НАТО, науковці, вітчизняні й міжнародні експерти. Серед тем, що піднімалися під час дискусії, виклики й перспективи євроатлантичної інтеграції України, політико-правовий вимір співпраці України й НАТО, місце Європейського Союзу в сучасній системі міжнародної безпеки, впровадження стандартів НАТО в систему військової освіти, партнерство з розширеними можливостями тощо.

Скасування мораторію на продаж землі актуалізувало широке коло питань у сфері земельного й аграрного права. V Харківський міжнародний юридичний форум став саме тим майданчиком, на якому зустрілися представники органів виконавчої влади, аграрного сектору, нотаріату, фінансових установ, адвокатури й наукових правничих шкіл України. Так, під час панельної дискусії «Земельне право: скасування мораторію як рушій розвитку» вони обговорили перші результати роботи ринку землі й визначили пріоритетні напрями.

Генеральним партнером панельної дискусії «Еколого-правові аспекти сталого розвитку» виступив Фонд Конрада Аденауера. Представниця Фонду в Харкові Дар'я Дмитренко наголосила, що питання сталого розвитку, включно з екологічною складовою, проблемою розвитку економіки, є центральним для розбудови і трансформації успішної, процвітаючої, демократичної, правової держави. Генеральна директорка українського представництва Глобального договору ООН (ініціативи спрямовані на інтеграцію Цілей сталого розвитку у стратегічну та оперативну діяльність бізнесів) Тетяна Сахарук розповіла про програми організації щодо зменшення викидів вуглецю й колективних дій з антикорупції.

Серед спікерів панельної дискусії «Права людини в умовах цифрової трансформації суспільства: сучасні виклики, світові тенденції, особливості реалізації і захисту» були представники провідних правничих шкіл країни, а також гості з Кембриджського університету (Велика Британія), Кентерберійського університету (Нова Зеландія), університету Туріба (Латвія), Казахського державного юридичного університету. На заході був присутній суддя Європейського суду з прав людини, професор Католицького університету (Португалія) Пауло Пінто де Альбукерке. Під час панельної дискусії обговорювалися такі питання, як права людини в умовах цифровізації, діяльність публічної влади у цифрову епоху, електронні петиції й

електронна демократія, електронні публічні послуги, штучний інтелект у публічному адмініструванні й судочинстві, а також цифровізація у сфері кримінального процесу.

За результатами Форуму отримано низку рекомендацій щодо удосконалення чинного законодавства.

9.3. Підписання договорів про співпрацю із закордонними університетами та організаціями

У поточному році підписано низку договорів із закордонними університетами й організаціями. Зокрема, Меморандум про співробітництво із Глобальним договором ООН – найбільшою у світі ініціативою для компаній, які визнають загальну соціальну відповідальність і роблять свій внесок у розвиток світового ринку на благо економіки й суспільства шляхом розробки, реалізації та поширення відповідального корпоративного управління. Глобальний договір ООН пропонує масштабну платформу для сталого розвитку, а членство в цій організації дає можливість зробити свій внесок у пошук рішень на глобальному рівні. Тільки у випадку інтеграції світових стандартів у нашу освітню й наукову концепції можна домогтися реального прогресу на шляху до сталого розвитку. Університет отримав доступ до бібліотеки Глобального договору ООН: звіти, вебінари, статті й відео з актуальних питань (загальні і трудові права людини й соціальна сталість; дії щодо сталого розвитку; навколишнє середовище і клімат, практики сталого управління; стале фінансування та ін.).

Підписано також Меморандум про співпрацю із Університетом MARA– найбільшим університетом Малайзії з 35 кампусами, розташованими в кожному штаті країни (29 вересня 2021 року). MARA пропонує 162 магістерські та 55 PhD програм. Також підписано Договір про програму обміну для студентів та Договір про програму обміну для викладачів Університету.

Крім того, укладено двосторонні угоди про співпрацю з такими університетами, як: Пулський університет імені Юрая Добріле, Хорватія; Бізнес-школа PAR, Хорватія; Університетський коледж PAR, Хорватія; Приморський Університет, Словенія.

Важливою подією стало підписання Меморандуму про співпрацю між Університетом та британською компанією «DeHealth». До речі, компанія «DeHealth» робить справжню революцію в цифровізації медицини, створюючи технологічні інструменти для швидкого доступу до найкращих міжнародних технологій і лікарів із будь-якої точки світу. Під час зустрічі було обговорено можливі напрями співробітництва, що знайшли відображення в Меморандумі, серед яких: проведення

спільних заходів (круглих столів, семінарів, конференцій, шкіл, тренінгів за напрямками, що становлять взаємний інтерес), створення на базі Університету наукового парку, дослідження у сфері цифрової охорони здоров'я, спільна розробка проєктів нормативно-правових актів, програмного забезпечення і стандартів у зазначеній сфері, правовий та організаційний супровід впровадження результатів досліджень.

10. ФІНАНСОВА Й ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Відповідно до програмної класифікації видатків державного бюджету 2201160 «Підготовка кадрів закладами вищої освіти та забезпечення діяльності їх баз практики» на підготовку кадрів Університету на 2021 р. визначено і затверджено Міністерством освіти і науки України кошториси доходів та видатків по загальному фонду у сумі 257031,1 тис. грн:

- заробітна плата – 171102,3 тис. грн.;
- нарахування на заробітну плату – 37377,7 тис. грн.;
- витрати на харчування студентів із числа дітей-сиріт, та дітей позбавлених батьківського піклування - 1446,4 тис. грн.;
- м'який інвентар та обмундирування для дітей-сиріт – 17,2 тис. грн.;
- комунальні послуги – 46680,1 тис. грн.;
- стипендії - 407,4 тис. грн.;

Надійшло асигнувань 257031,1 тис. грн.

Крім того за бюджетною програмою 2201190 «Виплата академічних стипендій студентам, аспірантам, докторантам закладів фахової передвищої та вищої освіти» затверджено на звітний рік 25071,5 тис. грн.

За бюджетною програмою 2201040 «Наукова і науково-технічна діяльність закладів вищої освіти та наукових установ» затверджено на рік 1071,5 тис. грн. на виконання чотирьох фундаментальних науково-дослідницьких робіт; за спеціальним фондом отримано **2201,1 тис. грн.**: 1527,4 тис. грн. за надання платних наукових послуг відповідно до укладених договорів, 673,7 тис. грн. – отримано на виконання наукового гранту за рахунок іноземного замовника. Щорічне збільшення надходжень до спеціального фонду складає **88 %** до попереднього року.

За бюджетною програмою 2201420 «Підготовка кадрів закладами фахової передвищої освіти» затверджено на поточний рік 2308,2 тис. грн.

Бюджетні кошти, одержані протягом 2021 р., використані повністю за цільовим призначенням. Заборгованості по виплаті заробітної плати, стипендії, допомоги та

оплаті комунальних послуг в Університеті станом на 01.01.2022 р немає.

Надходження коштів до спеціального фонду Університету протягом 2021 р. за послуги, передбачені статутними документами, складаються із таких показників:

№	Показники	Сума (тис. грн.)
1	За послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю (платне навчання, освітні програми, курси підвищення кваліфікації, інше).	192513,4
2	Від господарської діяльності (за проживання у гуртожитках, послуги їдальні, за путівки на відпочинок до санаторію-профілакторію «Березовий Гай», спортивно-оздоровчі послуги, інше).	81130,5
3	Від оренди майна бюджетних установ.	495,5
4	Отримані благодійні внески, гранти, дарунки.	1660,5
5	Від підприємств, організацій, фізичних осіб та бюджетних установ для виконання цільових заходів.	136,0
6	Кошти, отримані на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів.	2497,5
7	Від розміщення на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів, одержаних за платні послуги.	1699,1
Всього:		280132,5

Видаткова частина кошторису – 271592,9 тис. грн, у тому числі:

- заробітна плата – 175158,1 тис. грн.;
- нарахування на заробітну плату – 37810,9 тис. грн.;
- оплата комунальних послуг – 19171,5 тис. грн.;
- на утримання установи – 34819,2 тис. грн.;
- видатки на відрядження – 326,0 тис. грн.;
- капітальне будівництво, капітальний ремонт – 4307,2 тис. грн.

У 2021 році Департамент бюджету і фінансів Харківської міської Ради виділив кошти з бюджету Харківської міської територіальної громади на відновлення спортивних майданчиків біля гуртожитків Університету у сумі 997,5 тис. грн. та 1500,0 тис. грн. на придбання звуко-підсилюючого обладнання та обладнання для сцени Палацу студентів університету. Кошти використані повністю за цільовим призначенням.

11. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ, УМОВИ ПРАЦІ І НАВЧАННЯ, ВІДПОЧИНОК Й ОЗДОРОВЛЕННЯ

Питанням соціального захисту членів колективу в Університеті завжди приділяється велика увага. Ректорат і профспілковий комітет проводять у цьому

напрямі достатньо ефективну роботу. Вона спрямована на створення належних умов для плідної творчої праці, відпочинку, оздоровлення викладачів, співробітників і студентів.

Важливим досягненням Університету є незмінна відсутність заборгованостей по виплаті заробітної плати й стипендії, відпускних, надбавок, доплат, виплат грошової допомоги на оздоровлення до щорічної відпустки усім працівникам.

Зобов'язання із забезпечення соціального захисту закріплюються колективним договором і виконуються в повному обсязі. У додатках до колективного договору містяться положення про преміювання, надання матеріальної допомоги, перелік доплат і надбавок, додаткових відпусток за ненормований робочий день і за шкідливі і несприятливі умови праці.

Так, у 2021 році матеріальну допомогу отримали 189 працівників, на яку було спрямовано близько 2 млн грн, профспілковий комітет надав профспілкову виплату 620 працівникам на 1 млн. 141 тис. грн.

Якщо характеризувати виконання зобов'язань за колективним договором у грошовому обсязі, то загальна сума за 2021 рік становить 313310412, 95 грн.

Під постійним контролем ректорату й профспілкового комітету перебуває охорона праці. Відповідно до колективного договору за умовами праці атестовано 23 робочих місця, на яких працює 50 осіб, й надані відповідні пільги і компенсації за роботу у шкідливих і важких умовах. Доплату отримують 278 осіб, а на виплату їм витрачено 1089,0 тис. грн.

Приділяється значна увага дотриманню в Університеті пожежної безпеки: періодично проводяться практичні тренування. Зокрема, цього року вони відбулися в навчально-спортивному й бібліотечному корпусах.

Служба охорони праці веде роботу з роз'яснення необхідності вакцинування й дотримання протиепідемічних заходів у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби. В Університеті 96,6% працівників вакциновано від COVID-19; 2,6% мають протипоказання щодо вакцинації. Профспілкову виплату отримали 250 працівників, які захворіли на COVID-19, на суму 560 тис. грн.

В Університеті активно пропагується здоровий спосіб життя. Продовжує приймати і оздоровлювати членів нашого колективу та їх родини санаторій-профілакторій «Березовий гай». У цьому році в санаторії відпочило 1632 особи: із них 79 співробітників і 114 дітей. У пансіонаті «Золоті піски» відпочило 36 осіб. Крім того, наданні пільгові путівки 43 працівникам на суму 252 тис. грн. за рахунок бюджету

профспілок і 31 дитячу оздоровчу путівку на суму 155 тис. грн., за що Університет отримав почесний знак ЦК профспілки «Турбота про дітей».

Одним із напрямів забезпечення захисту соціально-економічних інтересів працівників є робота пунктів громадського харчування (їдальня, кафе), де всі бажаючі можуть повноцінно й якісно харчуватися, не витрачаючи на це занадто багато грошей.

Питання соціального захисту, покращення умов праці, відпочинку й оздоровлення працівників завжди знаходяться в центрі уваги ректорату, профспілкового комітету, усього трудового колективу. Університет має потужний потенціал і всі можливості для виконання поставлених у колективному договорі завдань.

12. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Упродовж 2021 року було проведено заходи з укорінення в поточну діяльність Університету, його підрозділів і професорсько-викладацького складу етичних стандартів вищої освіти, категоричних вимог академічної доброчесності.

Комісією з академічної етики Університету, створеною згідно з рішенням вченої ради (протокол № 1 від 31.08.2018 р.), введеним в дію наказом ректора № 204 від 31.08.2018 р., проведено 11 засідань, на яких розглянуті звернення й заслухані пояснення викладачів і студентів Університету з питань порушень вимог університетської етики й академічної доброчесності, закріплених у законодавстві України про вищу освіту, корпоративних актах Університету, зокрема, у Кодексі академічної етики. Так, за звітний період розглянуто два звернення, за якими винесено рішення.

У своїй діяльності Комісія керувалася такими правовими актами:

- Законом України «Про освіту» від 05.09.2017 р. (зі змінами), зокрема, ст. 42 «Академічна доброчесність»;

- Законом України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. (зі змінами), зокрема, ст. 58 «Обов'язки науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників» цього Закону;

- Статутом Університету, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України № 701 від 02.07.2015 р., зокрема, розділом 6 «Права й обов'язки науково-педагогічних, наукових, педагогічних та інших працівників, а також осіб, які навчаються в Університеті»;

- Кодексом академічної етики Університету, затвердженим рішенням вченої ради Університету (протокол № 1 від 31.08.2018 р.), введеним у дію наказом ректора № 204 від 31.08.2018 р., зокрема, п. 2.2 «Академічна доброчесність»;

- Положенням про Комісію з академічної етики, затвердженим рішенням вченої ради Університету (протокол № 1 від 31.08.2018 р.), введеним у дію наказом ректора № 204 від 31.08.2018 р.;

- Рекомендаціями щодо запобігання академічного плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) (лист Міністерства освіти і науки України № 1/11-8681 від 15.08.2018 р.);

- Рекомендаціями для закладів вищої освіти щодо розробки і впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності, затвердженими рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29.10.2019 р., протокол № 11;

- Методичними рекомендаціями для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності, підготовленими в рамках діяльності Проєкту сприяння академічної доброчесності – SAIUP, що впроваджується Американськими Радами з міжнародної освіти;

- керівними принципами IAU-MCO (International Association of Universities and the Magna Charta Observatory) щодо інституційного етичного кодексу вищої освіти;

- Бухарестською декларацією етичних цінностей та принципів вищої освіти в Європі.

Комісією накопичено досвід із впровадження норм і принципів академічної доброчесності й університетської етики в наукову й викладацьку сфери діяльності Університету, практики розгляду звернень викладачів і студентів нашого вишу стосовно порушень вимог університетської етики й академічної доброчесності, що дозволило розробити проєкт нової редакції Положення про Комісію і надати пропозиції щодо внесення змін і доповнень до Кодексу академічної етики Університету.

Упродовж 2021 року представники Університету – проректор з науково-педагогічної роботи та стратегічного розвитку Юрій Барабаш, голова Комісії з академічної етики Віктор Смородинський і спеціаліст Навчально-методичного відділу Університету Єлізавета Яригіна – брали активну участь у міжнародному проєкті «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» Американських Рад з міжнародної освіти. Серед професорсько-викладацького складу і студентів Університету проведено запропоновані в межах цього проєкту внутрішньовузівські анонімні опитування з метою покращення якості

освітньої діяльності й сприяння дотриманню сучасних вимог академічної доброчесності. Напрацювання цього проєкту використано Комісією з академічної етики у своїй поточній діяльності з розгляду звернень викладачів і студентів Університету щодо порушень вимог університетської етики й академічної доброчесності.

13. НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

13.1. Комплектування бібліотечних фондів, формування електронних ресурсів та баз даних

Наукова бібліотека є загальноуніверситетським структурним підрозділом, невід'ємною складовою науково-освітньої діяльності Університету.

Протягом 2021 року, в умовах карантинних обмежень, пов'язаних із пандемією COVID-19, бібліотека оперативно адаптувалася до змін в організації науково-освітніх процесів в Університеті, вжила широкий спектр бібліотечно-інформаційних, просвітницьких заходів і послуг у форматі онлайн /офлайн. Основна увага приділялася створенню сучасних ресурсів і баз даних для науки і навчання, адміністрування веб-сайту бібліотеки, проведення науково-аналітичної, бібліометричної роботи, формування і систематизації книжкового фонду, проведення культурно-просвітницьких заходів та ін.

Комплектування бібліотечних фондів, формування тематичних книжкових колекцій видань, подарованих науковцями Університету, – це першочергові кроки з формування джерелознавчої ресурсної бази бібліотеки. Із метою якісного й оперативного інформаційного забезпечення освітньо-наукових запитів студентів і викладачів оновлено фонди. Зокрема, здійснювалося поточне тематико-топологічне комплектування відповідно до замовлень кафедр, проводилися акції дарування, продовжена співпраця з національними бібліотеками і профільними закладами вищої освіти України щодо покращення книгообміну тощо.

На виконання ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187) у частині технологічних вимог щодо інформаційної забезпеченості бібліотеки підручниками, навчальними посібниками, довідковою та іншою навчальною літературою фонд бібліотеки формується у відношенні 1 до 5. Цьогоріч закуплено 1650 прим. на суму 503055 тис. грн, передплата газет і журналів склала понад 134897 тис. грн. У цілому бібліотечні фонди поповнилися приблизно 7247 тис. прим., з яких 61% (4442) – монографії і збірники наукових праць, подаровані викладачами й науковцями

Університету. Від Консультативної місії ЄС в Україні науковій бібліотеці передано 30 примірників англomовних видань із питань кримінального права. У перспективі більшої уваги потребує міжнародний книгообмін, комплектування фонду виданнями з правознавства іноземними мовами. Зокрема, опрацьовано пропозиції спільного проекту Консультативної місії Європейського Союзу в Україні (Харківське регіональне представництво КМЄС в Україні), за якими також планується поповнення фондів юридичними книгами й супутніми матеріалами.

Загальний фонд наукової бібліотеки на кінець грудня 2021 р. становить 1422711 одиниць зберігання.

Серед партнерів бібліотеки в питаннях поповнення фонду: Асоціація органів місцевого самоврядування Харківської області, Всеукраїнська екологічна ліга, фонд «Відродження», Консультативна місія ЄС в Україні, Український інститут книги Національного музею Голодомору – Геноциду, Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, вчені кафедр Університету.

Серед наших партнерів із питань книгообміну Національна бібліотека України ім. Вернадського, Київський університет права НАН України, Запорізький національний університет, НУ «Одеська юридична академія», КНУ ім. Тараса Шевченка, Львівський державний університет внутрішніх справ МВС України, Харківська державна академія культури, Сумський державний університет, Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова, Харківський національний університет внутрішніх справ, Львівський державний університет ім. Івана Франка, Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Короленка та ін.

Серед першочергових завдань бібліотеки у напрямі інформаційного забезпечення науково-освітніх потреб університетської спільноти можна назвати створення власних баз даних, формування електронних ресурсів. Із цією метою формується електронний каталог, організовано безперебійні процеси з аналітико-синтетичної обробки документного фонду бібліотеки.

Працівники наукової бібліотеки створюють і редагують такі бази даних.

– База даних статей Електронного каталогу (ЕК): загальний обсяг 430000 аналітичних бібліографічних записів, що складає 65,6 % об'єму ЕК. За поточний рік введено 17500 записів на статті з тематичних збірників, матеріалів конференцій, колективних монографій, наукових журналів тощо.

– БД «Праці вчених Університету», що вміщує публікації науково-педагогічних працівників, аспірантів, співробітників вишу, обліковує публікаційну активність вчених, їх наукометричні показники в міжнародних наукометричних базах. Загальний

обсяг: 20600 бібліографічних записів, у т. ч. 797 публікацій, проіндексованих у Scopus і Web of Science. За поточний рік введено: 3200 публікацій учених, у т. ч. проіндексованих у Scopus – 191; Web of Science – 159.

На виконання стратегічних завдань Університету науковою бібліотекою створено нову базу даних власної генерації Е-картотека «Публікації вчених НЮУ ім. Ярослава Мудрого в Scopus», яка надає вичерпну інформацію про праці вчених Університету, проіндексовані в міжнародній наукометричній базі Scopus. Ресурс забезпечує доступ до повних текстів наукових статей, дозволяє здійснювати вибірку за прізвищем автора, місцем роботи (кафедра), назвою публікації, роком видання, ключовими словами (темою). Сьогодні база налічує 480 повнотекстових наукових джерел, оновлення й доповнення відбувається щодня. Ресурс доступний на сайті бібліотеки за посиланням (http://ek.nlu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_01/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=METRIC_EX&P21DBN=METRIC&S21CNR=20&Z21ID=).

Виконано значний обсяг робіт із підтримки автоматизованої бібліотечної системи й програмного забезпечення. Зокрема, проведено аудит серверу бібліотеки, налаштовано й оптимізовано програмне забезпечення Apache Tomcat; налагоджено сертифікацію і HTTPS (<https://library.nlu.edu.ua/> та <https://dSPACE.nlu.edu.ua/>); розроблено нову систему страхового копіювання серверу й окремо бази електронного архіву-репозитарію; встановлено останню версію системи для створення сайтів Joomla й перенесено на неї наповнення сайту.

У 2021 році виконано редизайн і запущено в експлуатацію новий сайт бібліотеки, адаптований для перегляду як на комп'ютерах, так і на мобільних телефонах чи планшетах. Розроблено новий дизайн, оновлено структуру, відредаговано наповнення 852 матеріалів. На сайті представлено 1740 матеріалів (сторінок) у 265 категоріях. Сайт містить 3,33 Гігабайт електронних документів. Крім того, на сайті бібліотеки протягом року розміщено 405 нових сторінок, з яких 86 матеріалів – розділ «Новини».

Значних змін зазнав комплексний ресурс бібліотеки «Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс» (СЕНМК): переструктуровано окремі сторінки ресурсу, підготовлено й розміщено списки навчальних матеріалів із посиланнями на повні тексти до тем 180 навчальних дисциплін, що викладаються на кафедрах. Додатково представлено розділ «Англомовний бакалавріат» міжнародно-правового факультету за напрямом «Міжнародні відносини» за спеціальністю

«Міжнародне право». Повнотекстові матеріали даного ресурсу доступні користувачам цілодобово.

Інституційний репозитарій eNULAUIR у 2021 році поповнився 756 працями науковців Університету. За даними Google Analytics електронний архів праць учених Університету переглянуто 402 940 разів (349 750 – 2020 рік). Станом на кінець 2021 р. обсяг репозитарію збільшився і складає 18 160 документів (записів).

Не можна оминати увагою й те, що працівники бібліотеки продовжують освоювати нові технології оцифрування рідкісних видань XVIII, XIX, XX ст. і наповнення електронної бібліотеки, що сприяє представленню фахових точок зору з актуальних правових питань і ознайомленню з ними. Так, протягом року оцифровано 8538 сторінок рідкісних книг.

Крім того, наукова бібліотека є учасником спільного з кафедрою кримінального процесу Університету видавничого проекту з розробки бібліографічних посібників, присвячених відомим представникам харківської школи права. Цьогоріч підготовлено й видано посібник до 90-річчя від дня народження Ю. М. Грошевого.

13.2. Бібліометрична підтримка публікаційної активності учених Університету

Важливий та відповідальний напрям діяльності бібліотеки – це робота з бібліометричної підтримки публікаційної активності вчених Університету. У цьому напрямі Служба бібліометрії та наукометрії Інформаційно-бібліографічного відділу бібліотеки проводить науково-аналітичну, моніторингову роботу із застосуванням наукометричних інструментів визначення статистичних показників наукових досліджень учених, а саме веде інформаційно-пошукову діяльність у базах Scopus, Web of Science і Google Scholar; надає дистанційний доступ до Scopus (114 співробітникам); систематизує проіндексовані публікації науковців й підтримує з ними інформаційний зв'язок (відправлено 375 е-листів і повідомлень); оприлюднює дані на сайті бібліотеки; веде консультаційну роботу (933); підтримує зв'язок із технічними службами Scopus і Web of Science з питань внесення або видалення публікацій із профілю Університету й авторських профілів учених (110 запитів) тощо.

Станом на кінець грудня 2021 р. у профілі Університету за рік проіндексовано 368 публікацій (Scopus – 183; Web of Science – 185), що на 24,7 % більше у порівнянні з попереднім роком (у 2020 р. – 277 публікацій).

Бібліотекою створено й постійно оновлюються такі нові е-ресурси:

– «Облік публікацій вчених НЮУ ім. Ярослава Мудрого в Scopus та Web of Science» (структурований по кафедрах, є обліковою формою, яка надає доступ до

профілю автора (Scopus), бібліографічних описів публікацій та посилання на повний текст (за наявності у відкритому доступі));

– «Бібліометричні профілі науковців Університету», містить посилання на ORCID ученого, авторські профілі в базах Scopus, Web of Science, пошуковій системі Google Scholar, реєстрі «Науковці України» (портал «Наука України: доступ до знань»);

– щомісяця оновлюється інформація «Публікації вчених НЮУ ім. Ярослава Мудрого, проіндексовані в міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science».

Створено комплексний Google-ресурс «Наукометрія. Бібліометрія», який включає інформацію про наукометричні бази даних, інструкції зі створення авторських профілів, презентаційні матеріали, бібліометричні профілі науковців Університету, календар просвітницьких заходів із питань наукометрії.

Із метою організації навчання й проведення інформаційно-бібліографічних заходів із наукометричного просвітництва у бібліотеці в межах діяльності бібліотечного «Scientometrics Club» проведено: інформаційний день (онлайн) «Як зробити статтю помітною за допомогою SEO» (на платформі Google Meet); web-презентації «Інформаційні бібресурси Наукової бібліотеки НЮУ ім. Ярослава Мудрого», «Публікація у виданні, що індексується Scopus та Web of Science», «Інструменти для оформлення списку пристатейної бібліографії»; публічні консультації онлайн та офлайн «Можливості референс-менеджерів EndNote та Mendeley в Scopus. Опція «Create Bibliography» в Scopus» та ін.

У 2021 році науковці і студенти Університету мають доступ до: Scopus, Web of Science; повнотекстової бази даних ScienceDirect; сайту видавництва ТОВ «Центр учбової літератури», тестових електронних ресурсів видавництва Bentham Science та видавництва EBSCO.

Збільшуються обсяги звернень та тематичних пошуків науковців Університету до міжнародних наукометричних платформ Scopus і Web of Science. Як свідчить статистика, станом на кінець грудня 2021 р. їх кількість дорівнює: Scopus – 16733, Web of Science – 14120.

13.3. Культурно-просвітницька діяльність

Пріоритетними напрямками й формами культурно-просвітницької діяльності бібліотеки протягом року слід визнати організацію й проведення: циклів лекцій, тренінгів, презентацій, семінарів, круглих столів, тематичних виставок й екскурсій у

форматах онлайн/офлайн; впровадження нових форм подачі матеріалу (бібліотечні подкасти, лонгріди, інфографіка, відео тощо).

У партнерстві з Міністерством цифрової трансформації та Українською бібліотечною асоціацією наукова бібліотека НЮУ ім. Ярослава Мудрого в рамках національного проєкту стала амбасадором цифрової освіти, хабом проєкту «Дія. Цифрова освіта», надання доступу до безоплатного навчання на національній онлайн-платформі з цифрової грамотності». Задля формування інформаційної культури й цифрових компетенцій користувачів діє міністудія з цифрової грамотності «#Cyfra_Library (Цифрова бібліотека)». На виконання цього завдання також проведено: інформаційний брифінг «Дія. Цифрова освіта. Питання та відповіді» за участю співробітників бібліотеки; інформаційну кампанію «Місяць цифрової грамотності» (листопад); науково-інформаційний івент «Всесвітній День науки»; workshop для курсантів Інституту підготовки юридичних кадрів для СБУ «Адаптація у сучасному інформаційному середовищі Університету» спільно з Центром права, етики та цифрової трансформації Університету.

Задля задоволення освітніх потреб студентів й інформаційного супроводу науковою бібліотекою розроблено нові електронні бібліотечно-інформаційні ресурси, у структурі та змісті яких застосовуються різні форми й фрагменти візуальної комунікації, технологічні прийоми подання мультимедійного контенту, мистецькі методи впливу на увагу користувача (редактор «ВідеоМонтаж», програма «Фотографії», платформа «Тільда», хостінг «Google Sites», сервіси «Genially», «Crello», «Canva» тощо). Зокрема, розроблено і представлено на бібліотечному сайті такі ресурси, як: мультимедійні лонгріди («Конституція України – основа правової держави»; «Незалежна Україна: історичний дискурс (до 30-річчя від дня ухвалення Акта проголошення незалежності України)», «Правове становище жінки в аспекті гендерної рівності: до Міжнародного дня боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок»; «Ми народи об'єднаних націй, що об'єдналися за кращий світ: до 75-річчя від дня створення ООН та членства України в ООН»; «Соціальна справедливість – міра рівності і свободи в суспільстві»); медіа- та інформаційні дайджести («Монографії вчених НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2020 рік», «Небесна сотня. Герої не вмирають...: до Дня Гідності та Свободи»; «Декларація про державний суверенітет України – новий відлік історії незалежності») та ін. Дані тематичні ресурси доступні на веб-сайті бібліотеки (<https://library.nlu.edu.ua/services/informatsiino-bibliohrafichni-resursy.html>).

На окрему увагу заслуговує й те, що науковою бібліотекою проведено 38 заходів офлайн. Загальна кількість учасників склала 2350 осіб. Так, знаковою науковою і мистецькою подією Університету стали XIV Шевченківські читання,

організаторами яких виступила наукова бібліотека і кафедра культурології Університету. Крім того, наукова бібліотека стала учасником і співорганізатором заходу з написання XXI Всеукраїнського радіодиктанту національної єдності, виступила співорганізатором (організатори: Харківське обласне відділення УБА, наукова бібліотека Київського національного університету культури і мистецтв, Харківська державна наукова бібліотека ім. В. Г. Короленка) Всеукраїнських інтелектуальних студентських батлів «Мова: моя, твоя, наша» (до Дня української писемності і мови), #КОД студента або пан або пропав (до Дня студента) і «Велесова ніч VS Halloween». Заходи проводилися в рамках місяця цифрової грамотності #DigitalMonth з метою мотивації студентства до читання за допомогою цифрових технологій, популяризації книги, підвищення іміджу бібліотеки як хабу цифрової освіти й осередку формування цифрової грамотності. За результатами змагань команди курсантів 1 курсу Інституту підготовки юридичних кадрів для СБУ і студенток 3 курсу міжнародно-правового факультету посіли 1 місце у Всеукраїнських інтелектуальних турнірах.

Наукова бібліотека також долучилася до Всеукраїнської акції з промоцій читання «Читай_досягай» від Українського інституту книги й Міністерства культури та інформаційної політики України. Постами і відеороликами у соціальних мережах НБ поділилася книгами, ознайомлення з якими сприяє формуванню свідомості і впливає на життя й професійний розвиток особистості.

Бібліотека приєдналася до екологічного проєкту IFLA Рух «Зелені бібліотеки», метою якого є поширення екологічної складової у діяльності бібліотеки як провайдера освіти для сталого розвитку через проведення циклу заходів, зокрема, з популяризації здорового способу життя, підвищення обізнаності щодо проблем екологізації та захисту довкілля. На виконання окресленого завдання організовано тематичні книжкові експозиції та відеоогляди до Міжнародного дня екологічних знань «Харківська школа екологічного права/Kharkiv school of environmental law», Всесвітнього дня охорони довкілля, Всесвітнього дня океанів «Охорона довкілля – безпека життєдіяльності людини», Міжнародного дня боротьби за повну ліквідацію ядерної зброї і Всесвітнього дня здоров'я довкілля тощо. У Facebook та Instagram оголошено фоточелендж «Домашні тварини: всесвіт доброти» (до Всесвітнього дня тварин).

Як і в попередні роки, бібліотека виступила співорганізатором низки заходів, орієнтованих на профорієнтаційну роботу й правову просвіту школярів. Так, у межах правового шкільного флешмобу (до Міжнародного дня прав людини) проходили інтерактивні заходи, лекції, презентації, вікторини, правові турніри, тренінги, оглядові

екскурсії наукової бібліотеки: протягом тижня було проведено 9 екскурсій, 7 інтерактивних уроків. Кульмінаційним заходом став Всеукраїнський урок онлайн «Права людини у сучасному світі», який об'єднав школярів і вчителів із різних регіонів України (до нього цьогогоріч долучилися представники приблизно 60 шкіл).

На різних бібліотечних локаціях open space організовано 70 тематичних книжкових виставок/експозицій, 36 віртуальних, проведено 65 оглядів літератури, які відвідали 269 студентів (12 оглядів літератури проходили у форматі онлайн), а також 64 екскурсії, які відвідали 1090 осіб.

Наукова бібліотека – партнер студентських ініціатив. На території бібліотеки діють гуртки (міжнародного права) й клуби (дебатний, психологічний «Alter Ego», академія інтелекту «Скарб») та ін.

Протягом звітнього періоду активно велася робота із залучення співробітників наукової бібліотеки до участі у заходах з питань професійного зростання, самоосвіти, вивчення досвіду роботи інших бібліотек. Працівники бібліотеки взяли участь у 5 науково-практичних конференціях, за результатами яких опубліковано 5 наукових статей.

14. ЮРИДИЧНА КЛІНІКА

У жовтні цього року Юридична клініка відзначила свою 15-у річницю з моменту створення. Широкий спектр послуг надають клініцисти: починаючи з простого консультування відвідувачів, які зверталися за допомогою до студентів, які приходили до Юридичної клініки, щоб під час навчання в Університеті набути практичного досвіду, закінчуючи складанням документів. Нині Юридична клініка – це автономний структурний підрозділ Університету з цікавим досвідом, авторитетом, підними випускниками, який не тільки слугує базою практики для студентів, а й базою для розвитку особистості, яка знає, як працювати з правовими документами, як виступати перед аудиторією, писати цікаві інформаційні пости й отримала практичні навички для подальшої роботи після закінчення Університету. У 2021 році до діяльності Юридичної клініки залучено 78 студентів різних курсів й інститутів (факультетів). Характерним є те, що підвищений інтерес до Юридичної клініки проявляють саме студенти молодших курсів.

Юридична клініка протягом звітнього періоду продовжує виконувати покладені на неї обов'язки й поставлені завдання, як-от: здійснення практичної підготовки студентів Університету, надання бази не лише для практики, а й для розвитку soft skills, без яких зараз неможливо уявити висококваліфікованого випускника

Університету. У діяльності Юридичної клініки можна виокремити декілька основних напрямків: консультування, навчання, розвиток soft та hard skills, правопросвітницька діяльність.

Протягом 2021 року студентами-консультантами Юридичної клініки було опрацьовано 227 звернень.

Через карантинні обмеження і дистанційне навчання студентів і прагнення унеможливити нараження на небезпеку студентів і відвідувачів Юридична клініка не завжди мала змогу проводити особисті консультації, а тому для отримання звернень були задіяні такі ресурси:

- прийом телефонних звернень;
- прийом звернень через Messenger у соціальній мережі Facebook;
- прийом звернень, що надходили на офіційну електронну поштову скриньку Юридичної клініки;
- прийом письмових запитів і звернень через Укрпошту;
- особистий прийом громадян.

Усю необхідну інформацію про вищезазначені комунікаційні ресурси, за допомогою яких можна було звернутися до Юридичної клініки, доведено до заінтересованих осіб через особисту сторінку у Facebook, Instagram і сайт.

Відвідувачі зверталися по допомогу до Юридичної клініки з надзвичайно різних проблем зі сфери права, проте найбільш затребуваними у звітному періоді стали питання, пов'язані з кредитами, банківськими операціями (платіжні картки, обслуговування рахунків, платіжні операції тощо), пенсійними виплатами, а також щодо спадкування, фінансового шахрайства, сімейних справ, виконавчих документів, трудових взаємовідносин, комунальних послуг тощо.

В Юридичній клініці 3 березня 2021 року відбувся мотивуючий тренінг для студенток «Кар'юристка». Ключова тема – жіноча кар'єра в юриспруденції, гендерні стереотипи в юридичній професії, перша зустріч з роботодавцем, етика ділової комунікації та модні акценти персонального стилю.

Крім того, Юридична клініка нарощує застосування такої форми навчання як дискусійний юридичний клінічний кіноклуб, який передбачає перегляд кінофільмів на правову тематику, наступне обговорення основних положень кінокартин, шляхів вирішення питань, що підіймалися в ній, і проекція подій фільмів на правові реалії України. Дискусійні кіноклуби проводилися як у звичній обстановці шляхом перегляду колективом кінофільмів в одному із приміщень Юридичної клініки, так і у формі онлайн-конференцій шляхом створення «кімнати для спільного перегляду» на сайті

<https://notalone.tv/> з подальшим обговоренням і дискусією за допомогою платформи онлайн-конференцій Zoom.

Не меншого значення набуває й той факт, що 15.05.2021 р. і 20.11.2021 р. проведено XIII та XIV Всеукраїнські науково-практичні конференції «Актуальні шляхи удосконалення українського законодавства», співорганізаторами яких, крім Юридичної клініки, виступили Координаційний центр надання правової допомоги, Рада адвокатів Харківської області та громадська організація «Центр розвитку правничої клінічної освіти». За результатами роботи опубліковані збірки тез доповідей і наукових повідомлень. Вказані науково-практичні конференції проводилися комбіновано, як очно, так і з використанням платформи онлайн-конференцій Zoom, а тому всі бажаючі (більш як 200 учасників) мали змогу долучитися, викласти своє бачення недоліків і можливостей вирішення проблем українського законодавства у сфері правових правовідносин і захистити власну позицію. Зокрема, обговорено питання єдності судової практики, мінуси застосування «касаційних фільтрів», вектори розвитку професійного представництва в суді, актуальні проблеми захисту конфіденційної інформації та комерційної таємниці за договором про нерозголошення й питання кліматичної безпеки в Україні. Серед присутніх були науковці і студенти з усієї України, представники різноманітних ЗВО нашої держави, т.в.о. директора Координаційного центру з надання правової допомоги, директор Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Луганській та Харківській областях і голова Ради адвокатів Харківської області та ін.

Також студенти за звітний період мали змогу обрати й освоїти вибіркочу навчальну дисципліну наскрізного модуля «Юридична клініка» під назвою «Юридичний клінічний практикум», головним завдання якого є розвиток у студентів практичних навичок у юридичній професії.

Крім того, для студентів-клініцистів протягом року проведено низку заходів: зустрічі з практикуючими адвокатами, медіаторами, онлайн-тренінги, квести (онлайн та офлайн) до Дня юриста, зустрічі з громадськими активістами і громадськими організаціями, а також мут-кортти (або судові дебати), особливість проведення яких проявляється у симулюванні судового засідання, під час якого студенти мали змогу спробувати себе в різних процесуальних ролях, притаманних правовій сфері: позивач, відповідач, їх представники, суддя, секретар судового засідання, судовий розпорядник, свідки та інші учасники судового процесу, що дозволило студентам не лише застосувати свої знання, а й безпосередньо відчутти «дух» судового засідання.

Юридична клініка є базою практики для 4 курсу бакалавріату нашого Університету, де мали змогу пройти практику 10 студентів (у тому числі 6 іноземних) із різних

факультетів, і 2 курсу магістратури, з якого практику проходило 5 студентів. Результатом проходження практики стало набуття студентами практичного досвіду і вдалий захист матеріалів практики.

Під час роботи в Юридичній клініці поряд із навичками Hard skills, які студенти отримують на заняттях в Університеті, розвиваються Soft skills.

Щодо Soft skills фундаментально висловився Ілон Маск: «Загалом люди отримують задоволення від взаємодії з іншими людьми. Якщо ви працюєте над проєктом, до якого залучено команду, то вміння взаємодіяти – надважливе, а спілкування з іншими – найголовніший челендж». До цих навичок за версією високотехнологічного підприємця включено: вміння спілкуватися; залученість до спільної справи; гнучкість/адаптивність; продуктивність (ефективність); вміння спостерігати, слухати, аналізувати.

Протягом звітнього періоду Юридична клініка організовувала різноманітні заходи як очно, так і дистанційно в режимі онлайн. Зокрема, лекції у школах, які потребували безпосередньої взаємодії між школярами й організаторами, були замінені на проведення інтерактивів у режимі Zoom-конференцій.

Всього за звітний навчальний рік проведено 26 лекцій: як у формі традиційної лекції, так і у формі відеолекцій та вікторин на платформі Zoom. Лекції проводилися як у місті Харків, так і в містах і містечках Харківської області, для школярів 8–11 класів. Тим самим активно велася профорієнтаційна робота з пропагування й інформування про діяльність нашого Університету як серед викладацького складу освітніх закладів, так і школярів.

До Дня прав людини колективом Юридичної клініки проведено «Тиждень права та професійної орієнтації», зокрема, лише на базі навчально-бібліотечного комплексу Університету відбулися такі заходи: лекція на тему «Купівля та продаж товарів у мережі Інтернет» для учнів 11 класу Харківської спеціалізованої школи I–III ступенів № 85 Харківської міської ради Харківської області; лекція для учнів 9 класу Харківської гімназії № 152 і 10 класу Харківського педагогічного ліцею № 4 на тему «Упередження, стереотипи, дискримінація як передумови булінгу»; презентація й вікторина для учнів 10 класу Харківської загальноосвітньої школи № 64 на тему «Мене ображають у школі: булінг і відповідальність за нього»; відкритий Всеукраїнський урок «Права людини у сучасному світі», де провели презентацію-вікторину «Хочу бути юристом! Світ юридичних професій, навчання, переваги та труднощі».

У грудні представники Юридичної клініки взяли участь у II Всеукраїнському форумі «Право&Свідомість: 30 років Незалежності». Мета Форуму – узагальнення й обмін

кращими практиками правопросвітництва, а також визначення пріоритетів правопросвітницької діяльності системи безоплатної правової допомоги, організаторами якого виступили Координаційний центр з надання правової допомоги за підтримки Міністерства юстиції України, Програми USAID «Справедливість для всіх», проєкту «Права людини для України», який впроваджується Програмою розвитку ООН в Україні та фінансується Міністерством закордонних справ Данії, проєкту «Підтримка прозорого управління земельними ресурсами в Україні», що впроваджується Світовим банком та фінансується Євросоюзом, мережі правових клубів PRAVOKATOR.

За звітний період команда Юридичної клініки запровадила випуск правових відеооглядів із найактуальніших і різноманітніших питань права, під час зйомки яких студенти навчаються публічно і на камеру доносити правову інформацію, вибудовувати і складати логічно текст для виступу, працювати в команді з колегами. Крім відео, на Інтернет-ресурсах Юридичної клініки розміщуються правові огляди, роз'яснення судової практики та інші статті на правову тематику.

На виконання меморандуму, укладеного між Національним юридичним університетом імені Ярослава Мудрого, Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Луганській та Харківській областях і Київським районним судом міста Харків, студенти Юридичної клініки активно впроваджують в життя проєкт «Волонтер суду», який спрямований на забезпечення відвідувачів суду необхідною інформацією щодо роботи суду та його підрозділів.

Головною метою волонтерства є, передусім, допомога людям, полегшення доступу до правосуддя і сприяння поінформованості відвідувачів суду у складних організаційних питаннях, які виникають протягом нелегкого шляху на захисті своїх прав та інтересів.

Цей досвід співпраці дозволяє: набути студентам незабутніх практичних навичок і більш детально познайомитися із судовою системою; залучити студентство до створення спокійної та комфортної атмосфери в судовому приміщенні для вразливих категорій відвідувачів; зменшити психологічну напругу; підвищити довіру громадян до системи правосуддя.

Вказаний проєкт виявився настільки захоплюючим, що до нього долучилося близько 100 студентів як консультантів Юридичної клініки, так і інших студентів.

Юридична клініка продовжує волонтерську діяльність і патріотичне виховання: за звітний рік підготовлено і передано в зону ООС більше як 15 плетених маскувальних сіток для українських військовослужбовців.

15. СПОРТИВНА РОБОТА ТА КУЛЬТУРНО-ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ

15.1. Спортивна робота

В Університеті функціонують близько 50 спортивних залів і споруд для занять фізичною культурою і спортом, серед них: навчально-спортивні комплекси, басейни, стадіони, тренажерні зали, обладнані спортивні майданчики. У цьому році біля гуртожитків № 1 та № 2 побудовано новий універсальний спортивний майданчик (поле із штучним покриттям для гри у футбол, волейбол, великий теніс, баскетбол). Звісно, все це сприяє тому, що Університет має значні досягнення у розвитку фізичної культури і спорту.

Плідно працюють 8 спортивних клубів (волейболу, боксу та кікбоксингу, олімпійських видів боротьби (вільна та греко-римська), спортивних видів боротьби (самбо та дзюдо), плавання, шахів, настільного тенісу, баскетболу) та різноманітні спортивні секції (зі спортивного орієнтування, легкої атлетики, аеробіки, аквааеробіки, черлідінгу, спортивного бріджу та ін.), де займаються близько двох тисяч студентів.

Серед студентів і аспірантів Університету є чемпіони і призери Олімпійських ігор зі спортивної гімнастики й плавання, призери чемпіонату Європи з плавання, переможці Всесвітньої шахової олімпіади, 4 заслужених майстри спорту України, 9 майстрів спорту міжнародного класу, 6 міжнародних гросмейстерів із шахів, 2 міжнародних майстри з шахів, 34 майстри спорту України.

Так, студенти Університету показали чудові результати на змаганнях та привезли нагороди до рідного вишу у кількості 297 медалей різного гатунку, з них: 131 золота, 81 срібна та 85 бронзових. Команда шахового клубу стала чемпіоном України серед клубних команд у трьох номінаціях.

Найкращі спортивні результати за 2021 рік:

- студентки 4 курсу Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України, заслужені майстри спорту України, Владислава та Марина Алексіїви, вибороли три золоті та одну срібну нагороди на Чемпіонаті Європи з водних видів спорту по синхронному плаванню в місті Будапешт (Угорщина), а на XXXII літніх Олімпійських іграх 2020 в Токіо в складі збірної команди України по артистичному плаванні посіли 3 місце.

- студент 4 курсу Слідчо-криміналістичного Інституту, майстер спорту України міжнародного класу з боротьби самбо, Роман ТРУШ здобув бронзову нагороду на Чемпіонаті Європи з боротьби самбо серед дорослих в місті Лімасол (Кіпр) та срібну

нагороду (серед молоді) на Чемпіонаті світу з боротьби самбо в місті Салоніки (Греція) виконавши норматив Майстра спорту України міжнародного класу;

- Студентка 2 курсу міжнародно–правового факультету Олена ПРУДЕНКО здобула золоту нагороду на Чемпіонаті Європи зі спортивного орієнтування (Рогейн) в місті Отепя (Естонія);

- студент 1 курсу магістратури Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України, майстер спорту України міжнародного класу, Вячеслав ШУДРОВ здобув дві бронзові нагороди (особисто та за командну естафету) на Чемпіонаті світу серед юніорів з гирьового спорту в місті Будапешт (Угорщина) та виконав норматив Майстра спорту України міжнародного класу;

- Студент 4 курсу Слідчо–криміналістичного інституту Сергієнко Андрій на Чемпіонаті світу з розв’язування шахових композицій в місті Родос (Греція) посів 3 місце за складання шахових композицій та отримав відзнаку за складання етюду;

- студент 3 курсу заочного факультету, майстер спорту України міжнародного класу з боротьби самбо, Дмитро СТЕЦЕНКО здобув бронзову нагороду (серед дорослих) на Чемпіонаті світу з боротьби самбо в місті Ташкент (Узбекистан);

- курсант Інституту підготовки юридичних кадрів для СБУ, майстер спорту України міжнародного класу, Данило Ч. здобув срібну нагороду серед дорослих та золоту медаль серед юніорів на Чемпіонаті світу з панкратіону в місті Харків;

- викладач кафедри земельного та аграрного права, майстер спорту України міжнародного класу, Олена САВЕЛЬЄВА в м. Харкові на Чемпіонаті світу із військово–спортивних багатоборств в командному заліку стала чемпіонкою, а в своїй номінації здобула срібну нагороду.

- курсанти Інституту підготовки юридичних кадрів для СБУ, Михайло К. та Антон Л. на Чемпіонаті світу з Козацького двобою в м. Харкові вибороли 2 золоті, 1 срібну, та 1 бронзову нагороди.

- В м. Сатжес (Іспанія) на командному Чемпіонаті світу з шахів та в м. Четежі (Словенія) на командному Чемпіонаті Європи з шахів жіноча збірна команда України посіла 3 місце. В складі команди України: член спортивного клубу з шахів Університету Анна УШЕНІНА, та тренери спортивного клубу з шахів Університету – тренер збірної жіночої команди України Михайло БРОДСЬКИЙ, 2-й тренер збірної жіночої команди України Олександр КОВЧАН.

- В м. Четежі (Словенія) на командному Чемпіонаті Європи чоловіча збірна команда України з шахів посіла 1 місце. У складі команди – член спортивного клубу з шахів Університету Володимир ОНИЩУК.

15.2. Культурно-естетичне виховання студентів

Головним осередком культурно-естетичного виховання студентів та організації дозвілля співробітників є Палац студентів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Одна з головних форм роботи Палацу студентів – це культурно-освітня та творча робота художніх колективів і окремих виконавців з метою популяризації набутих української та світової культури серед студентства Університету, активного примноження духовного потенціалу міста, області, країни.

Колектив Палацу студентів підтримує високий рівень творчої роботи, організації дозвілля студентів, викладачів, співробітників, а також удосконалює та втілює нові форми роботи, поширює жанрову спрямованість творчої діяльності.

Серед творчих колективів Палацу слід відмітити народну чоловічу хорову капелу, яка існує вже більше 50 років; студію бального танцю «Мірданс», яка складається з переможців турнірів всеукраїнського і міжнародного рівня; танцювальні і вокальні колективи народного, естрадного і інших сучасних молодіжних напрямків. Слід зазначити, що незважаючи на перебіг пандемії, в 2021 році всі наші колективи стали переможцями обласного конкурсу творчості вишів «Студентська весна», і крім того отримали більше 30 перемог у міжнародних онлайн і офлайн конкурсах і фестивалях.

Унікальність творчого процесу в Палаці студентів Університету полягає в тому, що студенти мають можливість вдосконалювати свої творчі здібності поряд з професіоналами. По-перше, це професіонали-керівники колективів – відомі в місті Харкові митці; по-друге, це учасники професійного театру-студії, що діє в Палаці студентів. Серед його артистів відомі в Україні: тріо бандуристок «Купава» (в його складі три народні артистки України), сім заслужених артистів України, в тому числі Гаррі Сетьян, Віталій Лашко, Вікторія Веннікова, Світлана Сидорова, Наталія Шкурко, багато інших яскравих артистів, а також диригент оркестру Володимир Скрипчук. Майстерність наших артистів є настільки високою, що не одне велике міське чи обласне свято в Харкові не обходиться без їх участі.

Знаковою подією стало перетворення театру-студії у Багатожанровий Загальнодоступний Театр «БаЗа», який у цьому році підготував гучні вистави: тріб'ют-шоу «РіздвоДЖАЗ», мюзикл для всієї родини «Хроніки Нарнії», мюзикл-антологію «XX століття. Найкраще», «Grand Piano Show» за участю Гаррі Сетьяна і симфонічного оркестру «Слобожанський».

Не можна не згадати оркестр Палацу студентів, який представляє різні музичні жанри (духовий, естрадний, джазовий) та молодіжний драматичний театр «МДТ», відомий своїми виставами кожному театралу нашого міста.

Щорічно на початку учбового року до Палацу приходять нові талановиті студенти, які із задоволенням займаються улюбленою справою і творчо зростають, беруть участь у всеукраїнських та міжнародних фестивалях-конкурсах, здобувають високі нагороди і звання. Ми пишаємося нашими студентами і випускниками, які є не тільки успішними юристами, а й обдарованими, різносторонньо розвинутими особистостями.

Професійне та естетичне зростання глядачі спостерігають у кожному заході, сценарії яких розробляються і відпрацьовуються спільно усіма солістами, творчими колективами, співробітниками Палацу студентів.

Робота колективів Палацу, Багатожанрового Загальнодоступного Театру «БаЗа» та художньо-технічного персоналу здійснюється директором-художнім керівником заслуженим працівником культури України Ігорем Галенко.

16. ДІЯЛЬНІСТЬ ЦЕНТРУ РЕКРУТИНГУ, МАРКЕТИНГУ ТА КОМУНІКАЦІЙ

У 2021 році створено навчально-інформаційний Центр рекрутингу, маркетингу та комунікацій. Метою Центру є забезпечення якісного і всебічного представництва Університету в інформаційному просторі, формування позитивного іміджу Університету, популяризація знань про Університет в Україні, проведення рекрутингової кампанії, підтримка талановитої молоді, залучення роботодавців для підтримки Університету, сприяння стажуванню, пошуку першого місця роботи та кар'єрного зростання випускників.

У 2021/2022 н.р. Центром організовано та розпочато черговий курс вебінарів у рамках «Школи юного правознавця». «Школа юного правознавця» – безкоштовний освітній проєкт, метою якого є правове виховання, професійна орієнтація молоді, підвищення правових знань. За перший семестр майже 1500 учнів з усієї України прослухало 12 корисних та пізнавальних вебінарів.

У листопаді 2021 року Університет запустив безкоштовні курси підготовки до ЗНО з предметів «Українська мова та література» та «Історія України», які було організовано та реалізовано Центром.

Курс «Українська мова та література» спрямований на вивчення всіх правил фонетики та граматики, повторення матеріалу з української літератури. Курс «Історія

України» охоплює всі теми, які передбачені програмою зовнішнього незалежного оцінювання, спрямований на заповнення прогалин в історичних подіях нашої держави й на опанування практичних навичок, які знадобляться під час ЗНО.

Дані курси розраховані для випускників навчальних закладів. Зручний онлайн формат дає змогу брати участь школярам з усіх куточків України. На даний момент слухачами курсів є більше 5000 школярів.

Знаковою подією як для нашого Університету, так і всієї країни, стало проведення ще одного масштабного заходу. Так, Центром рекрутингу, маркетингу та комунікацій Університету з нагоди Міжнародного дня прав людини організовано і проведено унікальний пізнавальний захід для школярів – командну гру «Що? Де? Коли?». У заході взяли участь 273 команди. Загальна кількість учасників – 1426 осіб.

Формат івенту – онлайн, були запрошені школярі з усіх куточків України для того, щоб об'єднатися у командній боротьбі з метою покращення своїх знань у сфері забезпечення та захисту прав людини, основних нормативних актів в цій сфері.

За результатами проведення цього заходу Університет отримав диплом за підписом Генерального директора «Книги рекордів України» Ганни Крисюк, який засвідчив, що Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого провів наймасштабнішу інтелектуальну онлайн-гру «Що? Де? Коли?», яка була присвячена Міжнародному дню права людини. Рекорд внесено до категорії «Масові заходи».

Центром постійно проводиться активна робота з профорієнтаційного напрямку. У грудні було проведено День відкритих дверей у форматі онлайн. Під час прямого ефіру на офіційних сторінках Університету абітурієнти та їхні батьки мали змогу дізнатися про переваги навчання й особливості вступу до нашого Університету від представників ректорату та приймальної комісії. Захід переглянули 2200 абітурієнтів.

Активно у Центрі діє Служба підтримки вступника Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Кожен день абітурієнти звертаються з різноманітними питаннями щодо вступу, прохідного балу, необхідних сертифікатів ЗНО, кількості бюджетних місць, вартості навчання та ін. Станом на 1 січня до call-centre звернулися майже 6000 абітурієнтів, де всі отримали вичерпну відповідь на свої питання пов'язані зі вступною кампанією та подачею документів.

Протягом 2021 року було підписано меморандуми про співробітництво, спрямоване на сприяння проведення стажування, проходження практики студентами Університету, реалізацію інноваційних освітніх заходів (майстер-класи, практичні семінари, тренінги, круглі столи тощо) із залученням спеціалістів профільного

спрямування з: Національним агентством з питань запобігання та виявлення корупції; Вищим антикорупційним судом України; Державним бюро розслідувань; Національним антикорупційним бюро України; Агентством з розшуку та менеджменту активів; Вищим антикорупційним судом та ін.

*Звіт ректора схвалено
Конференцією трудового колективу
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого
(протокол № 2 від 28 грудня 2021 року)*